

Zasavski TRBOVLJE

Štev. 48

TRBOVLJE, 23. NOVEMBRA 1957

Leto X.

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje - Urejuje uredniški odbor - Odgovorni urednik Stane Suštar - Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tehnik« Trbovlje I, Trg revolucije 28 - Telefon štev. 91 - Račun pri Komun. banki, Trbovlje 69-KB-10-146 - List izhaja vsako soboto - Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 dinarjev - Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Slovenski poročevalec« v Ljubljani - Cena izdaja 10 din - Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

7 dni po svetu

Danes, dragi bralc, bova spet nekoliko popotovala po svetu, saj se je od zadnjega tedna spet nabralo koš novic. Začniva torej kar s Francijo, ki je strašno »zarogovillala«, ko je zvedela, da dobiva Tunizija

OROŽJE IZ AMERIKE IN ANGLIJE

Francoska delegacija je celo zapustila zasedanje parlamentarne NATO v Parizu. Nekateri francoski častniki pa so zapisali, da namerava Francija zapustiti Atlantski pakt. No, pa ni bilo nič takega. Tunizija je neodvisna država in je zaprosila Francijo za orožje. Ta pa je odvrnila, da ji orožje pošlje, če bo Tunizija kupovala orožje samo od nje. Tunizija v to ni mogla privoliti in je začela dobivati orožje še iz Anglije in Amerike. Kajpak: če bi obe državi odklonili, bi se Tunizija obrnila na Egipt, v skrajnem primeru pa na Sovjetsko zvezo.

Zdaj je francoski minister Pineau v ZDA, in le-ta je zahteval od Amerike zaščito njihovih kolonialnih interesov.

HRUŠČEV ZA SESTANEK VELIKIH

Ze ob proslavi 40-letnice oktobrske revolucije je prvi sekretar CK KP ZSSR povedal, da je nujen sestanek predsednikov vseh, na katerem bi zblizali nekatera stališča. Ta teden pa je Hruščev odgovarjal še na vprašanja dopisnika ameriške agencije United Press in mu dejal, da po njegovem mnenju do takega sestanka mora priti, ker čim več bo nasprotovanja, tem večje so nevarnosti vojne.

KUZNECOV SE VEDNO NASPROTUJE

Kaj bo z razorožitvenimi razgovori? In kaj z razorožitvenimi komisijami? Sovjetska zveza se zavzema, da bi bilo v tej komisiji 82 predstavnikov, kolikor je v celjenih državah v OZN. Zahod pa meni, da to ni potrebno. Na drugi strani pa so Japonska, Indija, Švedska, Kanada in Jugoslavija predlagale, naj bi bilo v komisiji 14 držav, od katerih jih večina ne pripada tako imenovanemu »polnitemu stroju«. Kuznjecov noče o tem ničesar slišati, zato kaj slabo kaže, da bi se delo te komisije sploh lahko začelo oziroma nadaljevalo.

NAVDUŠENJE ZA ZDRUŽITVE

Povedati smo že, dragi bralc, da pripravljata Egipt in Sirija nekakšno federacijo, da bi lažje premagovali vse težave. Zdaj pa poročajo, da to ni več sen, ker so se nedavno sešli egiptovski in sirski poslanci v obeh parlamentih in sprejeli resolucijo, v kateri se zavzemajo za popolno združitve obeh držav. Vsi govorniki na tem skupnem zasedanju so poudarjali, da je sirsko-egiptovska združitve uvod v arabsko enotnost in da temelji samo na arabskem nacionalizmu. Poslanci so menili, da se bo lahko tej zvezi pridružila vsaka arabska država, ki bi to želela.

A. NOVOTNY - NOVI PRESEDNIK ČSR

V torek so pokopali umrlega predsednika češkoslovaške republike Zapotockega. Naslednji dan pa se je sešla češkoslovaška skupščina, ki je za novega predsednika izbrala dosedanjega prvega sekretarja CK KP Čkoslovaške, Antona Novotnija. Novi predsednik bo še naprej opravljal funkcijo prvega sekretarja CK KP.

VREME

V splošnem bo suho in hladno vreme, s pogostimi megli in nižjih in mrazom ponoči. Lahne, pretežno snežne padavine pričakujemo okoli 27. in zlasti okoli 24. novembra.

PRVA SEJA NOVEGA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V TRBOVLJAH

Začetek rednega dela

Odborniki so na skupni seji izvolili ponovno predsednika okrajnega ljudskega odbora
tovariša Martina Gosaka - Izvolitev predsednikov okrajnih svetov

V torek, 10. novembra, je bila prva seja novozvoljenega okrajnega ljudskega odbora Trbovlje. Ločeno sejo okrajnega zbora je odprl najstarejši odbornik tov. Ljudek Lukač, nato pa so odborniki izvolili za predsedujočega okrajnega zbora proizvajalcev tov. Staneta Brečka. Tovariš Jože Smodej pa je kot najstarejši odbornik zbora proizvajalcev vodil to sejo ter so nato izvolili za predsedujočega okrajnega zbora proizvajalcev tovariša Antona Sutarja.

Na skupni seji obeh zborov pa so odborniki na predlog tov.

Milana Kožuha ponovno izbrali za predsednika okrajnega ljudskega odbora tovariša Martina GOSAKA, ki je s svojim dosedanjim delom dokazal, da je pripravljen žrtvovati vse za napredek in blaginjo skupnosti zasavskih komun. Tov. predsednik se je po izvolitvi zahvalil za zaupanje in poudaril, da bo tudi v prihodnje žrtvoval vse sile za blaginjo skupnosti naših komun. Pozval je vse odbornike, naj aktivno, kot doslej, nadaljujejo z graditvijo našega komunalnega sistema. Na koncu je izrazil željo, da bi v bodoče še boljše

izvrševali svoje naloge kot doslej. Za podpredsednika pa so izvolili dolgoletnega borca in predanega komunista tov. Toneta ZUPANČICA, ki je bil pripravljen za našo skupnost žrtvovati vse, kar je imel.

Odborniki obeh zborov so nato izvolili še predsednike in članke posameznih svetov. Za predsednika sveta za notranje zadeve in splošno upravo je bil izvoljen tov. Franc Krajč-Cink, za predsednika sveta za družbeni plan in finance tov. Alojz Ribič, za predsednika sveta za gospodarstvo tov. Jože Klanjšček, za predsednika sveta za urbanizem in komunale zadeve tov. Milan Kožuh, za predsednika sveta za delo tov. Karel Sterban, za predsednika sveta za šolstvo tov. Dušan Kolenc, za predsednika sveta za prosveto in kulturo tov. Pavle Kovač, za predsednika sveta za zdravstvo tov. Vili Škrinjar, za predsednika sveta za socialno varstvo tov. Pavle Tomažič, za predsednika sveta za kmetijstvo in gospodarstvo tov. Stane Rebernik, za predsednika sveta za telesno vzgojo tov. Karel Rupnik in za predsednika sveta za turizem tov. Viktor Burkelj.

Na skupni seji so spremenili tudi statut okraja Trbovlje, predvsem zaradi prenosa pri-

Na tejli sliki pa je del odbornikov okrajnega zbora proizvajalcev, ki bo imel v bodoče spet polne roke dela.

Hrastniški kulturni dom

BO SREDIŠČE CELOKUPNE DRUŽBENE DEJAVNOSTI, SAJ BODO IMELE V NJEM SVOJE PROSTORE VSE POLITIČNE IN MNOŽICNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA. - PREDVIDENO JE, DA BODO ZAČELI Z ZEMLJSKIMI DELI ZE TAKOJ PO NO- VEM LETU - V CELOTI PA NAJ BI, BIL DOM DOGRAJEN DO LETA 1960

V soboto je imela tudi zornjehrastniška »Svoboda« svoj letni občni zbor. Razumljivo je, da so člani največ govorili o gradnji kulturnega doma. Ker nam ni bilo mogoče prisostvovati občnemu zboru, smo zaprosili predsednika tega društva, tov. Dolanec, da bi nam obrazložil dosedanje delo in načrte v zvezi z graditvijo Kulturnega doma v Hrastniku.

Idejni osnutki za gradnjo se pripravljajo in bodo pravo-

časno narejeni. Izbrana je tudi lokacija za dom. Predvideno je, da bo stal dom pod sedanjim Godbenim domom, ker bo z dograditvijo tega poslopja olesan tudi ta del Hrastnika.

Tov. Dolanec je dejal, da bo bodoči hrastniški dom središče celokupne družbene dejavnosti v tem delu Hrastnika. Odločili smo se za to zaradi tega, ker sodimo, da naj delovni človek najde v tem domu svoje duševno razvedrilo, pa naj

se udeležuje v »Svobodi« ali ostalih organizacijah ali društvih. Po tej zamisli bo imel dom kar dvanaest prostorov za množične organizacije in društva, nadalje precej veliko čitalnico, kjer bo prostora za bralce in druge ljubitelje dobre knjige in revij, nadalje knjižnične prostore, predavalnico, kamor bo šlo nad sto ljudi, in seveda še nekatere druge prostore ter eno samo dvorano za dramska dela in druge prireditve. To je kajpada grob pregled vseh prostorov, ki bodo v novozgrajenem domu.

Z zemljskimi deli naj bi začeli že pozimi, tako da bi lahko spomladi začeli z gradbenimi deli. Če bi bil dom pod streho do konca prihodnjega leta, bi lahko leta 1960 že služil svojemu namenu. Kajpada, če bodo na razpolago sredstva.

Sodimo, da je popolnoma prav, da bodo v domu živele vse organizacije in društva, ker bo le na ta način kulturni dom ali kakor ga bodo že imenovali, resno žarišče in središče duhovnega in drugega ustvarjanja hrastniških delovnih ljudi.

Najbolj se doma seveda vešeli »Svoboda«, ki se sedaj stiska v neprimernih prostorih. In nič čudnega, če bodo hrastniški Svobodarji radi poprijeli za delo, kadarkoli bo potrebno. (v)

Občinski komite ZK pripravila med drugim večerno partijsko solo, ki bo trajala predvideno več mesecev, obiskovali pa jo bodo vodstveni tovariši osnovnih organizacij ZK. In da bi tudi mladi, novoprijeti komunisti dobili potrebno znanje, bodo ti imeli posebno predavanja.

Seveda je to, kot rečeno, samo nekaj okvirni načrt zimskega izobraževanja. Tovariši, ki bodo vodili to delo, bodo moral še večkrat sesti za mizo in se pomeniti o nekaterih vprašanjih zimskega izobraževanja. (v)

stojnosti od okrajnega ljudskega odbora na občinske ljudske odbore. V zvezi s tem se bo tudi upravni aparat okrajnega ljudskega odbora znižal za 40 odstotkov.

Razvoj industrijske proizvodnje v našem okraju

Na zeleni veji!

Z naglimi koraki se bliža konec leta. S tem tudi spet eno leto našega gospodarskega življenja. Ni več daleč čas, ko bomo spet ocenjevali, kaj in kolik smo dosegli v tem letu v naši industriji, kmetijstvu in sploh na vseh področjih našega družbenega življenja.

Seveda nam je najbolj pri srcu gospodarski plan našega življenja, kajti od uspešnega razvoja gospodarstva pričakujemo izboljšanje življenjskih pogojev, pričakujemo več blaga in tudi stabilizacijo trga.

Ko so naši gospodarstveniki ob začetku leta sestavljali družbene plane, so vodili, da se bo obseg industrijske proizvodnje v našem okraju povečal za najmanj en odstotek. To resda ni veliko, vendar je znano, da smo že v marsikateri tovarni, podjetju, že tako nategnili vajeti, da skoro ni bilo mogoče pričakovati bistvenega izboljšanja proizvodnje. Kajpak s tem ni rečeno, da smo vespovsed, po vseh naših številnih podjetjih in tovarnah, izkoristili vse možnosti za povečanje proizvodnosti. Vendar moramo hkrati poudariti, da imamo vrsto podjetij in tovarn, v katerih so postojenja že dostojna, in na račun strojev ne bi mogli pričakovati večjih uspehov.

Značilno je, da letos v naši industriji ni bilo kdo ve kaj večjih zastojev. Ko nam je lani nagajala preskrba električnega toka, smo vedeli, da bo to kar bistveno vplivalo na končni uspeh proizvodnje. Letos torej tega ni bilo, in naša podjetja so lahko nemoteno ustvarjala.

To je torej vzrok, seveda samo en vzrok, da lahko z zaupanjem korakamo proti koncu leta. Pro-

V torek sta se v Trbovljah zbrala prvi po izvolitvi obo novoizvoljena zbora okrajnega ljudskega odbora. Za predsednika okraja so ponovno izvolili tov. Martina Gosaka, ki se pravkar zdravi v bolnišnici. - Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

ZIMSKO IZOBRAŽEVANJE V ZAGORJU

V ZAGORJU SO ONI DAN SESTAVILI OKVIRNI PROGRAM ZIMSKEGA IZOBRAŽEVALNEGA JELA V MNOŽICNIH ORGANIZACIJAH, DRUŠTVIH, KMETIJSKIH ZDRAHGAH IN DRUGOD BO V ZIMSKIH MESECIH VRSTA PREDAVANJ Z VSEH PODROČIJ NAŠEGA DRUŽBENEGA SISTEMA, PO VASEH BODO TUDI GOSPODARSKI TEČAJI, GOSPODARSKO - KMETIJSKEŠOLE, ZLASTI PA SE KMETOVALCI ZAVZEMAJO ZA KMETIJSKA PREDAVANJA - LJUDSKA UNIVERZA ZAČELA S DELOM.

V Zagorju je ideološka komisija pri občinskem odboru SZDL že polni začela pripravljati vsa potrebna za zimsko izobraževanje. Komisija je prejela od nekaterih političnih in množičnih, zlasti pa od organizacije SZDL in vseh kmetijskih društev nekakšne prve programe in želje, kaj naj bi prvenstveno upoštevali v sezoni zimskega izobraževnega dela. Sicer vse institucije teh programov niso poslane, značilno pa je, da je bil odziv največji iz okoliških vasi.

Program tega celokupnega zimskega izobraževnega dela predvideva v prvi vrsti, da bo vodil to delo občinski svet »Svoboda« in prosvetnih društev, seveda v tesnem sodelovanju z občinskim odborom SZDL oziroma njeno komisijo za ideološko vzgojo. Da pa ne bi ponavljali lanskih napak, ko je bila vrsta tečajev in seminarjev, na koncu pa ni bilo sredstev za honorarje predavateljem, so letos sklenili najprej zbrati vse razpoložljive sredstva, napraviti približen predračun izdatkov, in šele zatem upoštevati potrebe in želje. Na tem posvetovanju so določili tudi teme in predavatelje. Tako sedaj ni več bojazni, da bi dva predavatelja obravnavala v kakšni vasi isto temo. Program zajema vsa društva in vse množične organizacije, še posebej pa bo delovala Ljudska univerza, ki je sestavila svoj lasten program. Prvo predavanje, spremljano s filmom, je odlično uspešno, in so ga morali v torek ponoviti. Ljudska univerza bo skušala vsa predavanja spremljati s filmi, ker se je pokazalo, da je zanimanje med obiskovalci večje, če predvajajo tudi razne filme. Univerza pa bo skušala prenesti svojo dejavnost v večje okoliške vasi.

V Čemšeniku in v dveh drugih zagorskih vaseh bo letos kmetijsko-gospodarska šola, ponekod pa tudi gospodinjinski in drugi tečaji. (v)

V Zagorju bo centralna proslava dneva republike v domu »Partizana«

O pomenu tega našega največjega praznika pa bodo spregovorili tudi po vseh zagorskih solah, kjer pripravljajo intimitne slovesnosti. V domu »Partizana« bo zvečer pred praznikom slavnostna akademija, kulturno-umetniški program pa bodo pripravile skupine zagorske »Svobode«.

V Zagorju so sklenili, da morajo organizirati proslave tudi vsaka prosvetna društva skupno z organizacijami Socialistične zveze in ostalimi množičnimi organizacijami. (v)

V KRMELJU ODKRIVAJO NOVA LEŽIŠČA PREMOGA

Ze nekaj tednov v Krmelju pridno odkrivajo nova nahajališča premoga. Na tem mestu pokriva premog le nekaj metrov debela plast zemlje. Z dvema buldozjerma in z dvema skraperjema odstranjujejo plast za plastjo. S tem v zvezi bo mogoče lažje vprašanje zapeljive rudarskih delavcev. - Pri delu jim želimo mnogo uspehov in da bi svoj načrt čimprej izpolnili in tako zagotovili ljudem zaslužek. I. K.

Trbovlje ob dnevu republike

POSEBEN PRIPRAVLJALNI ODBOR PRIPRAVLJA BOGAT PROGRAM SLAVNOSTNE AKADEMIJE V POČASTITEV PRAZNIKA REPUBLIKE. - PROSLAVE BODO TUDI NA DOBRNI, »SVOBODA ZASAVJE« PRIREJA TEDEN KULTURE, Z RAZVITJEM DRUŠTVENE ZASTAVE IN V »SVOBODI II.« TRBOVLJE

Kakor vsako leto, bodo tudi letos v Trbovljah slavnostno počastili dan republike. Na občinskem odboru SZDL smo zvedeli, da se je sešel poseben

odbor predsednikov trboveljskih »Svobode« in drugih prosvetnih in političnih delavcev, ki so določili programe praznovanja. Osrednja proslava bo seveda

v Delavskem domu, kjer bodo nastopile sekcije »Svobode-Centers« in druge kulturnoprosvetne skupine, svoje interne proslave pa bodo imele tudi ostale trboveljske »Svobode«.

Vse proslave bodo na večer pred praznikom, ostale proslave pa na najdelovni ljudje porabijo za izlete v zasavske planinske postojanke in počitke. (v)

DPD »Svoboda Zaslavje« Trbovlje prireja od 23. novembra do 1. decembra 1957

Kulturni teden

ob priliki petletnega delovanja z razvijanjem društvene zaslave

Sporod:

Ponedeljek, 23. novembra ob 15. Strelsko tekmovalstvo, podokrajstvo trbovliške strelske družine. Organizator SD »France Cebina«.

Torek, 24. novembra ob 15.

Simultanka priznanega mojstra. Sodelujejo trbovliški šahisti. Organizator: Šahovska sekcija DPD »Svoboda« Zaslavje.

Sreda, 25. novembra ob 19.30.

Koncert moškega in ženskega pevkega zbora. Na sporedu so umetne in narodne pesmi. Dirigent prof. Weingerl Albin.

Četrtek, 26. novembra ob 19.30.

Slovesna akademija z razvijanjem zaslave. Recitacije, pevke, občine in enodeljanka »Obračun«.

Petek, 27. novembra ob 19.30.

Vinko Bitenc: »Ugasle ljudi« Drama v treh dejanjih iz časa NOV. Režiser Kuster Silvo.

Sobota, 28. novembra ob 19.30.

Danilo Bučar: »Na Trški gori« spevoigra v treh dejanjih. Režiser Karlo Malovrh.

Nedelja, 1. decembra ob 17.

Danilo Bučar: »Na Trški gori« — ponovitev. VABENJE! Prodaja vstopnic vsak dan od 17. ure dalje.

IZ ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

O pokojninskem zavarovanju

Na skupni seji odborov za soc. politiko in ljudsko zdravje pri zveznem zboru in odborov za vprašanje dela in soc. zavarovanja pri Zboru proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine so pred dnevi razpravljali o predlogu zakona o pokojninskem zavarovanju.

Res je, da novi zakon o pokojninskem zavarovanju že mnogi dalj časa željno pričakujejo. Bilo je mnogo ugotovitev, vsem pa lahko že sedaj povemo, da novi zakon pomeni korak naprej k dvigu življenjskega standarda.

Naj vas sedaj seznanimo z nekaterimi bistvenimi določili predloga zakona o pokojninskem zavarovanju. Poleg določil o osebnih pokojninah, o tem, kdaj in kdo ima pravico do polne pokojnine, in o tem, kaj se šteje za pokojninski in delovni staž zavarovanca, je predvsem važno opozoriti naše bralce na naslednje:

● V delovni staž se ne vračuna čas delovnega razmerja pred dopolnjenim 15. letom življenja, vajenska doba ter tudi šolanje, razen v izjemnih primerih. V pokojninski staž pa se tudi ne šteje čas od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945 v primerih kakršnega koli sodelovanja z okupatorjem.

● Kar pa je najvažnejše za naše revirje: zavarovancem, ki so zaposleni pri izredno težkem in za zdravje škodljivem delu, bo znižana starostna meja, toda ne pod 50 let (velja za moške) in ne pod 45 let (za ženske). Tako na primer 56. člen zakonskega predloga naveda posebno težka in za zdravje škodljiva dela, ki so: pilotiranje, letalstvo, potapljaško delo in podzemsko delo v rudnikih. V drugem členu zakonskega predloga pa je še določeno, da se vsakih 8 mesecev takega dela računa kot celo leto delovnega staža.

● Zakonski predlog predpisuje 19 razredov, v katere bodo razvrščeni zavarovanci. Najvišji razred, v katerega je lahko razvrščen zavarovalec, je odvisen od strokovne izobrazbe, potrebne za delo na določenem mestu. Zavarovanci, ki so na delu, za katerega se ne zahteva strokovna izobrazba, bodo lahko razvrščeni največ v 13. pokojninski razred.

● Kar se tiče družinskih pokojnin, predlog zakona določa, da bo višina pokojnine odvisna od števila družinskih članov, in sicer bo od pokojninske osnove za osebne pokojnine došla družina za enega člana 55%, za tri člane 80%, za štiri in več članov pa 100%. Vdova zavarovanca ima pravico do družinske pokojnine, če je do-

polnila 45 let starosti. Če vdova še ni toliko stara, se ji potem, ko doseže 45 let starosti, avtomatično prizna družinska pokojnina.

● Pokojnina bo po zakonskem predlogu znašala v povprečju 70% mesečne plače. Pri najnižjih plačilnih razredih bo znašala pokojnina 75% plače, pri najvišjih pa 65% plače. Za odmero pokojnine se bo upoštevala plača v celoti, tako premije in obdobja dobiček.

● Doslej je zavarovalec, ki je po upokojitvi že napred delal, lahko prejel največ 6.000 din plače. Novi zakonski predlog pa predvideva, da bodo upokojenci, ki bodo delali še po upokojitvi, prejemali le polovične pokojnine, pri podjeltju pa plače v celotni znesku (to je, kolikor kdo dejansko zasluži). Tem, ki bodo zaposleni v polnem delovnem času, se bo pokojnina znižala vsako leto za 5%, verjetno pa največ za dobo 8 let (to je do 25%).

Našteli smo vrste pridobitev, ki jih prinaša predlog zakona o pokojninskem zavarovanju. Za sedaj se ne bomo spuščali še bolj v podrobnosti. O tem bomo raje spregovorili takrat, ko bo novi zakon sprejet.

Predzimsko oranje na enem izmed mnogih naših kmetijskih posestev

Izpitni za kvalificirane gozdne delavce

Na področju gozdarskega strokovnega šolstva smo v Sloveniji po vojni mnogo opravili. Ustanovili smo razne šole za togarje, srednje gozdarske šole, imamo popolno gozdarsko fakulteto, razen tega pa se vsi strokovni gozdarski kadri, od najnižjih pa do najvišjih, stalno izpopolnjujejo v raznih tečajih, seminarjih, ekskurzijah itd.

Glede na veliko važnost in naloge s področja gozdarstva pa je potrebno trdno strokovno znanje ne le gozdarskemu tehničnemu kadru, ampak tudi našim stalnim gozdnim delavcem. Ti morajo razen večine pridobitve z dolgoletnim praktičnim delom v gozdu, imeti tudi potrebno strokovno znanje, združeno z izkušnjami.

Temu vprašanju smo doslej posvečali vse premožne sile. Znano je, da gre veliko dela samostojno skozi delavčeve roke. Od gozdnega delavca je v veliki meri odvisen uspeh prizadevanj našega gozdarsko - tehničnega osebja.

Gozdne delavce so doslej šteli v skupino pomožnih delavcev, le redkokateri so si pridobili naslov polkvalificiranega delavca. Saj tudi možnosti ni bilo za pridobitev višje kvalifikacije. Poleg tega je tudi sama narava dela gozdnih delavcev povsem drugačna od one v industriji. Gozdni delavec opravlja svoje delo pod težkimi vremenskimi pogoji, delovno mesto je skoraj vedno oddaljeno od njegovega prebivališča po eno, dve ali tudi več ur hoda. Kulturno izživljanje gozdnih delavcev je pod navedenimi pogoji v večini primerov izredno oteženo.

Vse to postavlja gozdnega delavca v izredno slab položaj v primerjavi z delavcem v industriji. Nujna posledica tega je pomanjkanje naraščajočega gozdnega delavstva. Mladina želi v poklic, kjer ji bo v strokovnih šolah možno pridobiti višjo kvalifikacijo, v poklic, kjer se ji obeta primeren zaslužek in kulturnejše življenjske razmere. Da se takšnemu stanju odpravimo, so pričela gozdnega gospodarstva širom po Sloveniji organizirati razne tečaje za gozdne delavce, okrajni ljudski odbori so pa imenovali izpitne komisije za kvalificiranje gozdnih delavcev.

Gozdno gospodarstvo v Brezici je letos organiziralo 14-dnevni tečaj in zanj dalo precej denarnih sredstev. Tečaj je absolviralo preko 100 gozdnih delavcev našega okraja. Na njem so se gozdni delavci seznanili tudi s teoretično stranjo svojega poklica, kot n. pr. z nego in varstvom gozdov, raznimi načini sečnje in obnove gozdov, drevesničarstvom, spoznavanjem uporabnosti raznih vrst lesa, razen tega pa tudi s novimi predmetov slovenske izobrazbe (računstvo, slovenščina, zakonodaja). Vsi udeleženci so prejeli za vsak predmet skripta. Predavanja na tečaju so imeli razni lokalni gozdarski in drugi strokovnjaki.

V dneh od 7. do 26. oktobra t. l. je prvi del udeležencev tečaja stopil pred izpitno komisijo in pokazal, kako je združil svoje dosedanje praktično znanje z znanjem, pridobljenim na tečaju, in s svojim individualnim učenjem. Na teh izpitih je pridobil 52 kandidatov naslov kvalificiranega gozdnega delavca, 35 kandidatov naslov kvalificiranega gojitelja gozdov in po trije kandidati naslov kvalificiranega oglašarja in drevesničarja. Uspehi so vsekakor zadovoljivi, saj je gozdni delavec pri nas s tem prvič v zgodovini stopil v isto vrsto glede priznavanja kvalifikacije z delavcem v industriji.

Iz vrst najbolj mladih kvalificiranih gozdnih delavcev naj bi se v bodoče rekruiral tudi logarski kader. Kajti potrebno je, da se bodoči logarji vsaj deloma že vnaprej seznanijo z značajem službe in dela

svojega bodočega gozdarskega poklica.

S pričetim delom ni nehati. Potrebni so še nadaljnji tečaji in izobraževanje gozdnih delavcev. Tudi Gozdarska poslovna zveza in kmetijske zadruge na-

Pred kratkim so bili v našem okraju spet strokovni izpiti za gozdne delavce. — Na sliki vam predstavljamo tovariše, ki so opravili ta izpit.

Kdaj je koristno predzimsko prašenje zemlje?

V pozni jeseni, ko smo pridelke s njiv in vrtov že pospravili, in ostane posejati, začnejo pridati poljedelci in vrtničarji — če je vreme v novembru in decembru je količkalno ugodno, pripravljati zemljo že za spomladansko setev. Takemu obdelovanju zemlje, ki so ostala do spomladaj prazna, navadno pravimo predzimsko prašenje (tudi: praha). Beseda »prašenje« spominja na namen predzimskega obdelovanja, da bi se zemlja čez zimo toliko razmrnila in razdrobila, da bi bila spomladaj rahla ko prah.

Včasih s takim predzimskim obdelovanjem zemlje res dosežemo zaželen uspeh — pogosto pa prav nasprotno, tako da je pred zimo obdelana zemlja spomladaj ena sama bista in zbita kepa. Razumljivo je, da vsak poljedelec ali vrtničar, ki je enkrat doživel s predzimskim prašenjem tak neuspeh, odslej trdi, da je praha za zemljo škodljiva, ne pa koristna.

Poskusimo torej na kratko ugotoviti, kdaj je predzimsko prašenje koristno, kdaj pa ne.

1. S predzimskim prašenjem obdelano plast zemlje razmrlija s tem onemogočimo dostop večjih kolkov zraka in vode do nje. Posledica je, da tedaj, če je zima mrzla in suha, voda, s katero je

prst prepojena, razmrzne in pri tem razdrobi vse grude. Če pa je zima mila, brez mraza in z deževjem namesto snega grude seveda ne razmrznejo, temveč voda zalije z blatno se tiste prazne prostore med prsti, ki so bili v zemlji že pred obdelavo, tako da je zemlja spomladaj še bolj zbita in kepast.

Uspeh predzimskega prašenja je torej največkrat odvisen od vremena preko zime — in to tem bolj, čim težja in kolikor bolj glinasta je zemlja. Zato je pri predzimski obdelavi zemlje toliko bolj računati na uspeh, kolikor hladnejše so zime in kolikor manj deževnih padavin je običajno v zimskem času v okolici.

2. — Drugi namen predzimske obdelave je, spraviti gnoj, ki je v zemlji, da si prihranimo delo pri spomladanski setvi in da se gnoj do spomladaj razkroji, tako da rastline najdejo spomladaj že pripravljeno hrano v tleh. Namen je vsekakor dober, in vendar ima tudi grobozelen ob predzimskem obdelovanju svoje slabe strani. Če je zima deževna, izpere voda v lahkih tleh velik del hranilne snovi v globine, kjer so potem rastlinam nedostopne. V takih tleh gnoj, ki bi se sicer spravil pregloboko, marširajo zgolj, namesto da bi se razkrojil.

3. — Tretji namen predzimske

obdelave zemlje je ohranitev zimskih vlaga v tleh za potrebe rastlin v prihodnjem letu. To je posebno važno za okolice, kjer je malo padavin, ali kjer propustna zemlja ne zadržuje vlage. V okolici s obilnimi padavinami pa se pred zimo obdelana zemlja (Nadaljevanje na 5. strani)

Predzimsko oranje je važno delo

NAS KOMENTAR

Razpoka v Atlantskem paktu

Sovjetska umetna satelita sta povzročila hudo kri v Atlantskem paktu, v nekaterih zahodnih deželah pa celo povzročila histerično paniko. Zato so se pred dnevi sestale v Parizu parlamentarne delegacije 15. dežel Atlantskega pakta in razpravljale o pripravah za sestanke šefov atlantskih držav (ki naj bi bili sredi decembra), na katerem bi sklenili, kaj storiti, da bi Atlantski pakt postal učinkovitejši, da bi v proizvodnji najmodernejšega orožja dosegel Sovjetska zveza. Medtem, ko je v Parizu kakih 200 poslancev in senatorjev živahno razpravljalo o problemih Atlantskega pakta, pa je nek dogodek izvalil hudo krizo v tem paktu, največje po agresiji na Egipt.

ZDA in Velika Britanija sta 14. novembra poslali Tunisu dve pošiljki orožja. Ušleženja Francija je ogorčeno protestirala in demonstrativno zapustila zasedanje parlamentarnih delegacij Atlantskega pakta. Predsednik francoske vlade je obtožil svoje zahodne zaveznike, da so odgovorni za »razpoko« v Atlantskem paktu.

Gre pravzaprav le za 500 pušk, nekaj brozovrek in mitraljezov. Zakaj torej tak alarm v Parizu? Orožje, ki so ga Američani in Angličani poslali Tunizijcem, je le povod spora. Vzrok je — Alžir.

Spor ni nov in ni izbruhnil nenadoma.

Dne 20. marca 1956 je francoski protektorat Tunis postal neodvisna država. Tunizijci pa niso prebrali vseh stikov s Francijo. Njihov vodja Habib Burgiba sodi, da imata Tunis in Francija veliko skupnih interesov zato je uodpisal pogodbo o »neodvisnosti

Pogodba z dne 20. marca 1956 predvideva francosko-tunizijsko obrambno sodelovanje, vendar bi se morala francoska vojska umakniti iz Tunisa. To se pa ni zgodilo. Francoske čete, ki so v Tunisu, se vojskujejo proti Alžirju. Francoske enote so zasedle tunizijsko ozemlje, ki meji na Alžir. Francoski vojski pridirajo iz Alžirja v Tunis in tam preganjajo alžirске borbe. Francozi bombardirajo tunizijske območje vasi, streljajo na Tunizijce, ki protestirajo proti okupaciji in vojni v Alžirju.

Burgiba je večkrat zahteval, naj se Francozi umaknejo iz Tunisa. Francoske vlade so odklanjale njegove proteste in mu grozile s političnim in gospodarskim pritiskom. Letos poleti bi morala Francija poslati Tunisu dve milijardi dolarjev obljubljenih pomoči, toda Tunis ni dobil ničesar.

Medtem pa sta se Pariz in Tunis aprila tudi zaradi obojestranske vojske. Tunis nima opreme in orožja, zato ima le 4000 vojakov. Burgiba je zahteval, naj mu Francija pošlje orožje. Francozi pa so postavili pogoje: 1. Francija mora biti edina dežela, ki bi dajala Tunisu orožje; 2. Burgiba mora obljubiti, da orožje ne bo poslano v Alžir. Burgiba je te pogoje odklonil, ker niso v skladu s suverenostjo Tunisa.

Nekaj mesecev kasneje je prišla v

Tunis češkoslovaška trgovinska delegacija in tedaj so na Zahodu začeli govoriti, da je Češkoslovaška pripravljena ponuditi Tunisu orožje. V Washingtonu so se zbal, da se ne bi ponovil primer Egipta. Svetovalci so Italiji, naj se poveže s tunizijsko vlado in ji predloži orožje. Italijani so rada volje sprejeli ameriški predlog, toda Francozi so dvignili višji in krut in italijanska vlada je umolknila.

Dne 14. novembra pa so v Washingtonu in Londonu sporočili, da so poslali Tunisu manjšo količino orožja. To sporočilo je izvalo v Franciji veliko ogorčenje in v temeljih razmajalo Atlantski pakt.

Ne gre toliko za orožje kot za pomembno odločitev ZDA, da ne bodo več slepo podpirale francoske politike v Severni Afriki, ki ne škoduje samo Franciji, ampak vsemu Zahodu. Vse kaže, da se je ameriška vlada začela zavedati, da ji njena politika na Srednjem Vzhodu prinaša le težave in skrb, zato se je potrudila, da bi pridobila simpatije v Severni Afriki in preprečila tem narodom, da bi se tesneje povezali s Kairo in morebiti celo s socialističnimi državami.

Pomembno pa je dejstvo, da se je to zgodilo nekaj dni pred razpravo o alžirskem vprašanju na zasedanju Generalne skupščine Organizacije združenih narodov.

Gospodarski komentar

Spoznajmo načela osnutka družbenega plana našega gospodarskega razvoja od 1956—1961

Pred nami je razgrnjen osnutek družbenega plana našega gospodarskega razvoja družbenega plana od 1957 do 1961. leta. Najprej si preberimo nekaj števil iz osnutka, da bomo videli, kako bomo gospodarili in kakšne sadowe bomo želi, če bomo gospodarili tako, da bodo načela plana izpolnjena.

V naslednjih letih bo proizvodnja zelo naglo naraščala. Bruto produkt se bo povečal za 9,3% na leto, narodni dohodek za 8,8%, kar pomeni, da se bo narodni dohodek na prebivalca povečal za 7%, ker predvidevamo, da bo leta 1961 pri nas 19,5 milijona prebivalcev. V skupnem povečanju bruto produkta naj bi se bruto produkt industrije povečal za 11%, kmetištvo pa za 6,3%. Delovna storilnost naj bi porasla za 7,5%. Vsako leto pa naj bi zaposlili

okoli 140 novih delavcev in uslužbencev.

Kako bo s razdelitvijo sredstev v naslednjih letih? Kakšna bo potrošnja? Potrošnja predmetov za delo se bo povečala za 9,9%, investicijska potrošnja za 5,5%, osebna potrošnja za 7,3%. Skupni družbeni standard se bo zvišal za 11,5%. Leta 1961 bodo skupna razpoložljiva sredstva predvidoma razdeljena takole: akumulacija 19,5%, družbeni standard in osebna potrošnja 66,5%, narodna obramba in potrebe državnih organov 9,6, rezerva in nerazporejena sredstva pa 4,4%.

V naslednjem obdobju bodo negospodarske investicije rastle znatno hitreje od gospodarskih. Spremenili se bodo tudi odnosi v posameznih gospodarskih panogah, počasneje bo rastle proizvodnja industrije in rudarstva, znatno hitreje pa proizvodnja kmetijstva, gradbeništva, prometa, vodnega gospodarstva, trgovine, gostinstva in turizma. Spremembe v odnosih gospodarskih panog bodo dejanska izražala spremembe v investicijski politiki.

Zakaj tolikšno naštevaje potratov in števil, bo marsikdo zamrmral. Za temeljito in plodno razpravo o perspektivnem planu gospodarskega razvoja naslednja leta je pravzaprav vse to še premalo. Tovariši Milentije Popović, predsednik odbora za perspektivni družbeni plan Zveznega izvršnega sveta je v članku, ki ga je napisal za »Ekonomske politike«, zapisal o razpravi o perspektivnem planu tole:

»Vse, česar ne bo perspektivni plan izglasoval v Skupščini, lahko razprava o njem pripeva, da bo še boljše. Jasno je, da se morajo tisti, ki bodo sodelovali v razpravi, čimbolje spoznati z izhodiščnimi elementi in kvantitativnimi odnosi, ki jih vsebuje predlog plana.

Seveda pa moramo ob tem poudariti tudi drugo stran razprave: spoznati čim širši krog z elementi ekonomske politike, vsebovane v planu, v celoti in za posamezna področja. Politika povečanja osebne potrošnje in napredka družbenega standarda se mora na primer zrceliti na strukturi proizvodnje; ta mora pravzaprav odrediti proizvodnjo in investicijsko politiko.

V naslednji in naslednji številki pa se bomo o osnutku družbenega plana pomenili še kaj več.

Niš dopisnik je pred kratkim obiskal Strojno tovarno v Trbovljah, ki se vedno bolj širi in razvija in je prav tako še vedno v gradnji. V razgovoru z vodstvom tovarne, in še posebej z direktorjem tega podjetja, tovarništem Francem Slapnikom, je naš sodelavec zastavil več vprašanj glede te tovarne. Naši bralci bodo iz vprašanj in odgovorov direktorja Strojne tovarne razvideli napredek in rast tega za rudarstvo Jugoslavije izredno pomembnega podjetja.

Vprašanje: Kako poteka izvajanje proizvodnega plana tovarne v letu?

Odgovor: Tovarna ima letos za 8 odstotkov večji proizvodni plan kot v letu 1956. Sploh pa je naša strojna tovarna v zadnjih štirih letih povečala svojo proizvodnjo za trikrat, tako po svojem sortimentu, kakor po teži in vrednosti izdelkov. Lahko pa rečemo, da je bilo letošnje leto eno izmed najtežjih, to pa glede na novo politiko investiranja, kjer so bili krediti za industrijo precej omejeni in strojogradnja v Jugoslaviji ni naša pravega mesta. Strojna tovarna v Trbovljah se izredno prizadeva, da bi osvojila v proizvodnji čim več tipičnih serijskih izdelkov. Pri izvajanju proizvodnega plana tovarne pa se pojavljajo določene težave. Tovarna se kajpak ukvarja tudi z individualno proizvodnjo, katere močno obremenjuje naš tehniški kader in celoten aparat tovarne, res pa je, da individualna proizvodnja ne da nikoli večjega finančnega uspeha, ki ga omogoča serijska proizvodnja, ki jo je mogoče tehnično boljše pripraviti in da v proizvodnji zaradi enostavnosti večje količinske in fi-

Tovarna ob Trboveljščici

Na obisku v tovarni rudarskih strojev

nančne rezultate. Vendar pa pri vseh teh težavah, ki so bile letos večje, kot smo pričakovali, za-

Tovariš Miha Marinko v razgovoru z direktorjem STT tovarišem Slapnikom

vest kolektiva ni popustila in bomo tudi letos svoje družbene obveznosti izpolnili. Planiranega

prekoračenja proizvodnega plana za 10 odstotkov sicer ne bomo dosegli, finančni plan pa bomo realizirali 100-odstotno in dobiček preko 100 odstotkov.

Vprašanje: Kako vpliva konkurenca na plasiranje vaših izdelkov?

Odgovor: Ravno zaradi tega, ker strojogradnja v državi še ni naša svojega pravega mesta, je konkurenca večja, kot bi smela biti. Ker cela vrsta naših strojnih podjetij ni naša svojega pravega proizvodnega programa in dela »sve i svašta«, smo imeli opravka tudi z nelojalno konkurenco, ki ima svoj izvor v čisto lokalnih interesih. V naši strojni tovarni je naš proizvodni plan že razčističen in bomo še v naprej ostali pri rudarski mehanizaciji, saj je tu možna še velika proizvodnja za celo vrsto artiklov, ki jih rudarstvo od nas upravičeno pričakuje. Svoj program smo samo delno razširili tudi na gradbeništvo, to pa zaradi tega, ker leto uporablja vrsto podobnih strojev kot rudarstvo (n. pr. drobilne naprave, sejalne in transportne). Računamo, da bomo z dobro organizacijo našega proizvodnega programa uspeli v toliko, da se nam ne bo treba bati

nobene take konkurence, ki smo jo že omenili. Danes je Strojna tovarna v Trbovljah največji proizvajalec rudarskih strojev v Jugoslaviji in želja ta položaj obdržati tudi v bodoče.

Vprašanje: Kako ste se lotili vprašanja vzgoje lastnega kadra?

Problem priučevanja delavcev je za našo industrijo in gospodarstvo delavnost na splošno izredno velikega pomena. Zavedajoč se tega pomena, se je naša tovarna začela ukvarjati s tem vprašanjem zelo resno. Ker vemo, da samo dobro vzgojeni delavci lahko dosežejo visoko storilnost v proizvodnji, smo začeli misliti na sistematično vzgojo kadra, ki nam bo dala delavce, kakršne potrebujemo. Pridobivanje strokovnih kadrov teče pri nas po dveh poteh: prvič, po poti poklicnega lojstva — z v. jenci, šolo s praktičnim poukom, industrijsko šolo itd. ter s srednjo strokovno šolo. V ta namen smo ustanovili kovinarsko šolo, ki nam daje letno povprečno 60 kvalificiranih strojarjev, kočvarstev in modelnih mizarjev. Drugič, mnogo širše področje za pridobitev strokovnega kadra pa je priučevanje na samem delovnem mestu. Če upoštevamo, da delavci sto in sto poklicev, ki jih naša nomenklatura poklicev, ne prihajajo v delovni proces skozi šole, pač pa le po poti priučevanja na delovnem mestu, nam postane jasno, da je tudi to priučevanje zelo pomemben faktor v našem gospodarstvu, kateremu moramo posvetiti tudi primerno pažnjo. Ta način pridobivanja kadrov pa terja od vodilnih ljudi precej naporov, kjer odpade glavno breme na mojstre, poslovođe in še druge. V ta namen smo organizirali tako imenovani »Center za izobrazbo«. Vsi, ki sodelujejo v tem centru, poznajo naše potrebe, kar jim vodi ljudi, kako jih učiti in kako organizirati njihovo delovno mesto. Na posebnih seminarjih se vodilni kader, ki dela v tem centru, spozna s potrebnim načinom dela. Namen imamo organizirati še dopolnilno šolo internega značaja, ki bo dostopna vsakemu članu našega kolektiva. Na ta način bomo vzgojili lasten kader, ki bo naš najtežji in najpomembnejši vir. Vprašanje: Kaj mislite o kooperaciji podjetij?

Kooperacija je nedvomno dobra stvar in se zastoji gotovo toliko ne poudarja. Je namreč velikega gospodarskega pomena. Naše podjetje se je že od vsega početka trudilo, da bi doseglo čim boljše razvijanje odnosov na torišku kooperacije, in to z »Litostrojem« v Ljubljani in »Metalco« v Mariboru. Danes lahko trdimo, da smo s temi

Eden izmed mnogih mladih delavcev v STT

podjetji, prav tako tudi z Zvezno v Guštanju dosegli lepe uspehe in da se sodelovanje dobro razvija v interesu vseh pri- zadenih podjetij.

V našem gospodarstvu je na tem področju še danes velika hiba, da vse premalo poudarjamo potrebo specializacije posameznih podjetij, da ne bi torej veljalo pravilo, da mora vsako podjetje za vsak svoj proizvod vse samo izdelati od vijeka pa do najbolj kompliciranega dela kakšnega stroja. Tak način dela je že danes zastarel, in v tem je tudi vzrok, da se danes z lahkim hodom gleda storilnost in produktivnost ne moremo še primerjati, ker naš način dela še ni pravilno razdeljen. Nov osmrti zakon o združevanju gospodarstevskih podjetij ima namen, da kooperacijo tovarne še bolj razširijo, saj bomo z njo znatno povečali industrijsko proizvodnjo.

Vprašanje: Kako pa je z zunanjo trgovino?

Odgovor: Naša tovarna si prizadeva, da z nekaterimi proizvo- ditelji, ki so se doma dobro izkazali, prodre tudi na zunanja tržišča. Tako smo uspeli prodati nekaj drobnicev v Sirijo, Grčijo in Turčijo. Radi bi svoje izdelke razširili tudi na vzhodne države, kjer je za naše proizvode precejšnje povpraševanje. Osvajanje tujih tržišč tepla mnogo vztrajnost in doseganje uspeha ovirano s hudo konkurenco bolj razvitih industrijskih držav. Jugoslavija uživa v vrsti držav velik političen ugled — seveda pa je kajpak vse odvisno od cene in kvalitete proizvoda. Če cena in kakovost izdelka ustreza, potem tudi uspeh ne more izostati.

Vprašanje: In kako je z družbenim standardom?

Kakor že rečeno v odgovoru na prvo vprašanje, se je proizvodnja naše tovarne več kot za trikrat

povečala, to pa pomeni, da se je skoraj za trikrat povečal tudi standard zaposlenih ljudi v podjetju. Naša tovarna se bori s težavnim stanovanjskim problemom, morda najtežjim v okolici. Danes ima podjetje 100 svojih stanovanj, od katerih pa je polovica zasedena od drugih. Prostorov za stanovanje imamo preko 140. Nekateri izmed njih čakajo že nekaj let in so popolnoma upravičeni, da dobe stanovanje. Če pa pomislimo, da imamo okrog 600 mladih delavcev, ki so še neporočeni, ki pa si bodo v bližnji prihodnosti ustvarili družinsko življenje, ni lahko misliti, s kako težavnim vprašanjem se bomo. Če danes nimamo ljudje odhajajo, ker jim stanovanj ne moremo dodeliti in je nevarno, da se bo naslednja leta situacija kadra še povečala.

Stanovanjskega vprašanja podjetje samo ne more rešiti, zato se namerava obrniti na mestno občino, okraj in republiko, da mu pomagajo. Odločili smo se, da bomo zgradili enostavnejša enosobna stanovanja, in to samo zato, da bi lahko zgradili čim več stanovanj in na ta način hitreje reševali ta hud problem. Tovarna namerava zgraditi prihodnje leto več enosobnih stanovanj in bo nekaj svojih sredstev, ki bi jih sicer potrebovala za izpopolnitev tovarniških naprav, vložila za izgradnjo stanovanj.

V podjetju bomo storili vse, kar bo mogoče, ker ima kolektiv velik interes na tem in je pripravljen žrtvovati tudi del dobička, ki bi mu sicer pripadal v ta namen, vendar bodo ta sredstva vžele temu prepelja. Zaradi tega bomo morali prihodnje leto dobiti več sredstev iz investicijskega sklada, kakor je bilo to v zadnjih letih. Prav od tega vprašanja je sedaj v glavnem odvisen nadaljnji razvoj našega podjetja, zlasti ker želimo naslednja leta povečati našo proizvodnjo še za eno milijardo dinarjev, od česar bi imelo tudi gospodarstvo naše komunne dokajšnje koristi.

Spomini s pol sveta

Zdaj, ko tuli zunal veter in gre dež, so ostale klopi okrog in okrog grajskega poslopja prazne. Starci so se preselili v tople sobane, kjer ob gorko zakurjenih pečeh premirnim kosom najboljše de. Na dvorišču pod nogami šumi odpadlo listje. Impolca pri Sevnici doživlja dvojno jesen.

73 starih, izmognjenih teles je našlo v nekdanji grajski prijeten dom. Tu preživljajo večer svojega življenja v sreči, zadovoljstvu, in spominih. Kako čudovito znajo pripovedovati brez zoba usta; kaj vse izveš iz umirjenosti in razburjenosti besedi. Vsaka glava hrani v sebi zanimivo zgodbo. Ljudje so se tu zborali z vseh vetrov. Hlapci in dekle, kočijaži, kočarji, »vajncerle« in rudarji so postali skupaj velika družina, ki ji je zamenjala vsakdanje skrbi prijazna beseda strežnic in vseh drugih ljudi iz Doma, topla, soba, radio in izdat na hrana. Družba jim ne dela

valcu tisto od nune, kako se je že reklo... da, da »Potem je zmagalo življenje...«, ko je morala jesti bob, pa ji ni šel v želo?

Ko sem bil mlad, sem prijel za nič koliko del, 18 pomlad sem bil čelo delavce v neki papirnici v Franciji.

Travnikar iz Pišec počuje blebeto o svoji Fušci in Djani. Doga leta je bil kočijaž. Zdal sta v Domu oba z ženo. Svojo sobo imata in menda se jima še nikoli ni tako godilo kot sedaj. Nicašar jima ne manjka in skupaj sta več kot v vsem življenju. Francelj se ni postal oče, njegova žena Tereza pa se že lahko pohvali z materinstvom. Vsa živi v spominih na svojo nezakonsko hčer, ki je poročena nekje v Nemčiji. Z možem se dobro razumeta. Oba imata svojo strast: Tereza radio, Francelj pa kmetovanje. Oh, kako se mu je tega dne mudilo nazaj k planju repel.

Antona Medriha iz Bošnjaka je gnalo življenje daleč po svetu.

kile: kurjač. Obraz: zalet, ovalen. Delal 20 let v tržaški mestni pilarni in zaslužil tri in pol goldinarje na osem ur. Potem je poskusil sčeto še v Trbovljah. Nepochen je in pravi:

»Tako je najboljši. Ni toliko komedij pri selitvi, ker je pač treba manj prtljaje in nič jeze z ženskami.«

Tu je še Franc Dime, ki je preprosto veliko lužo in bil deset let Amerikanec v Clevelandu, delal največ po železnih in se navadil tudi nekaj jezika, nato priporočal nazaj, uredil posestvo in ga v pravah za advokati in duhovniki izgubil.

Jakob Omerza je bil dolga leta »vajncerle« na vinogradu nekake štajerskega gospoda na Vidmu, Franc Martinčič pa vse življenje hlapec in se najbolj razume na konje.

Micki Frigl je pri tolikih letih sicer že močno opeljal sluh in spomin, zato pa je še vedno najbolj zdrava in prav tako strastna kadilka kot pred leti.

Jesen in zima najdeta Dom onemoglih tih in zapuščen. Starci se porazgube po sobah in jedilnici, prisluhnejo radlu, kdaj zapoje in tiho vržejo karte. Najraje se gredo duraka. Mrak najde večino med njimi že v posteljah. Ko pa pride pomlad in poletje, ko začne zeleneti tam zunaj trava in drevje, vdihte tudi ta stara telesa. Nekje daleč se iskro mladostne strasti. Vizija po-

mladi in ljubezni. Tone Jazi za Anko. Miha in Marija se tam za grmom skrivnostno in plašno poljubljata kot 18-letno zaljubljeno dekle in fant. Janez pripoveduje zgodbo svojega življenja. Govori in govori. Čudno. Vedno žive skupaj med temi, zidovi, pa si imajo vsak dan toliko novega povedati.

Nekoč pa bodo ta brez zoba usta utihnila. Ponje bo prišel seržant Smrt.

Na njihove klopi ob pečeh in drevsih bodo sedla nova, postarana telesa. In življenje bo teklo dalje.

—jak

Pogled na Strojno tovarno v Trbovljah

Miloš Poljanšek

(Nadaljevanje)

V minulih stoletjih je doživel Koloseum mnoge spremembe in služil različnim rečem. V začetku so prirejali v njem gladiatorske igre. Te so služile ohranitvi borbenega duha Rimljanov, da bi na ta način očuvali svoj gospodovski položaj v takratnem znanem svetu. Kasneje pa so se sprevrgle v krvave orgije, ki so napajale nizke instinkte rimskih množic.

Dobri in vedno nasmejeni Francesco mi je v senci pod lokom pripovedoval: Ob otvoritvi slovesnosti so organizatorji žrtvovali razvedrilo in zabavi tisoč glave publike pet tisoč divjih zverj. Gledalci so uživali, a tla stotine kvadratnih metrov so morala biti živoredeča. Kri živali je počasi zamenjala človeška kri, vendar so se ljudje še vedno smejali in zabavali. Nekoč je neki menih — doma je bil verjetno na Balkanu in klical so ga Telemak — ušel v areno, se postavil med gladiatorje in skušal z ognjenim govorom vzbuditi med razpenjenimi gledalci občutje človečnosti, a ga je množica zasula s kamenjem. — Postalo mi je tesno in ozrl sem se po ljudje. Stegovali so se po kamenju in poklicni fotografji so lovili mežikajoče obraze. Znebiti sem se mislil na preteklost ter začutil veliko vročino. Sonce je že drselo v zenit in loki Koloseuma niso več črtali nobenih senc. Stopila sva skozi obok in se znašla na platoju, s katerega sva zagledala mogočen Konstantinov slavolik. Avtomobili pod njim in okoli

njega so bili skromne, hitre mравlje.

Na prostoru od Koloseuma proti Kapitolu pridvignjeni monumentalni rimski forum, ki ga prepolavlja pod oboki slavolikov vijoka se cesta triumfov. S forumi ali trgi velikih Rimljanov: Trajana, Julija Cezarja, Avgusta in drugih so ga krasile še svetišča Venere in Rima, Antonina in Faustine (slednje so tudi preurejeni v katoliške cerkve) in Saturna. Danes je tu velikanski »pokopališče« obdelanega marmora: stebrov, kipov, slavolikov, spomenikov, svetlišč in drugih reči.

Ze sva se vzpenjala po ozki s širokimi kvadrati tlakovani cesti zmagoslavja, ko opazim pod enostavno streho dva delavca, ki vsa prepotena odkopavata zemljo. »Da, zanimivosti« hiti pripovedovati Francesco. »Arheologi so odkrili Romulov grob in sedaj ga odkopavajo.« — Usta so se mi nehoti nakrmžila v rahel nasme. Utrnila se mi je misel. Morda je bilo to, kar mi je povedal italijanski voditelj, celo res, vendar se nisem mogel znebiti misli, da tukajšnjih arheologi in zgodovinarji odkrijejo prave tiste, kar je že več kot malo verjetno, da bi se ohranilo, ali kar je že stokrat zabrisal čas.

Na Kapitol se nisva odpravila po poti Rimljanov, ampak po stopnišču Cordonata, ki so ga za posebne prilike zgradili po načrtih Michelangela. Va-

lik renesančni umetnik je »kriv« še za veliko drugih reči, ki so v marsičem spremenili videz antičnega Kapitola. Vendar ne v škodo celotnega vtisa. Francesco mi je zatrjeval, da sta v zunanji arhitekturi dve stvari, ki sta Michelangelu posebno uspeli, in sicer omenjeni trg in kupola nad cerkvijo sv. Petra. Na koncu arhaičnega stopnišča je postavljena kolosalna skupina Dioskuri. Sredi trga je renesančni namesitl antično statuo na konju, cezarija — filozofa, Marka Avrelija. Ospreje hiš, ki obrobajo trg, pa je na vrhu povišal s primernim robom in serijo kipcev ter ustvaril tako prostorsko skladnost, da velja danes že za študijski primer arhitekture trgov.

Prenehati sva morala s stikanjem za zgodovinskimi zanimivostmi in se vrniti v samostan z naslovom Istituto Suore Compassioniste. Da ne bo napaknih predstav. To ni nikak srednjeveški samostan z visokim zidom, marveč je večnadstropna moderna zgradba v mirnem mestnem predelu vil in stanovanjskih blokov. Deset mesecev vzdržujejo redovnice internat za mladino, v počitnicah pa dajejo svoje prostore in menze na razpolago ustanovi CIVIS. Do nas so bile premišljene in pazljive. Na vsako našo malenkostno nerodnost so reagirale z začudenostjo. Vendar so bile dobre. Utrujenost po dopol-

danski holi so nam pri kosilu pomagale pregnati z odličnim vinom. Ko so uvideli, da nismo nikak »rdeči anarhisti«, ki so prišli v Rim s posebnim namenom, so postale sproščenejšje in nasmejane. Ključarka pri vratih pa je ostala od začeka dokonca enako natančna. Veder nas je štela: ko smo odhajali in ko smo se vračali. Ne morem si misliti, zakaj je bilo to potrebno. Morda so po tistem upali, da se bo naše številko zmanjšalo? Ker so bila vrata zamrežena z železnim okovjem, se nisem mogel znebiti občutka, ki je bil podoben onemu v kaznilišču.

Po ohladitvi pod prho smo nekoliko počivali. Popoldan in večer sta bila naša. Francesco se je prejel poslovil. Vsak ju je porabil po svoje: tisti, ki so prišli semkaj s trgovsko strastjo, ko nepeptano iskali velike trgovske hiše, kakor UPIM, STANGA in druge. Izživljali so se v izbiranju blaga. Kupiti tako niso mogli dosti. Ugodna prosvetnega delavca tudi na potovanju ni drugačna.

Lepote je bilo kljub vsemu toliko, da nas je le-ta opojila s hladnostjo od vsega, kar so ponujale izložbe. Čudoviti rimski trgi s palačami, vodnjaki, obeliski in skulpturami določ ob večernih kontrastih refleksorske svetlobe in črnotemnih senc še posebej čar. Tega se nam je zahotelo.

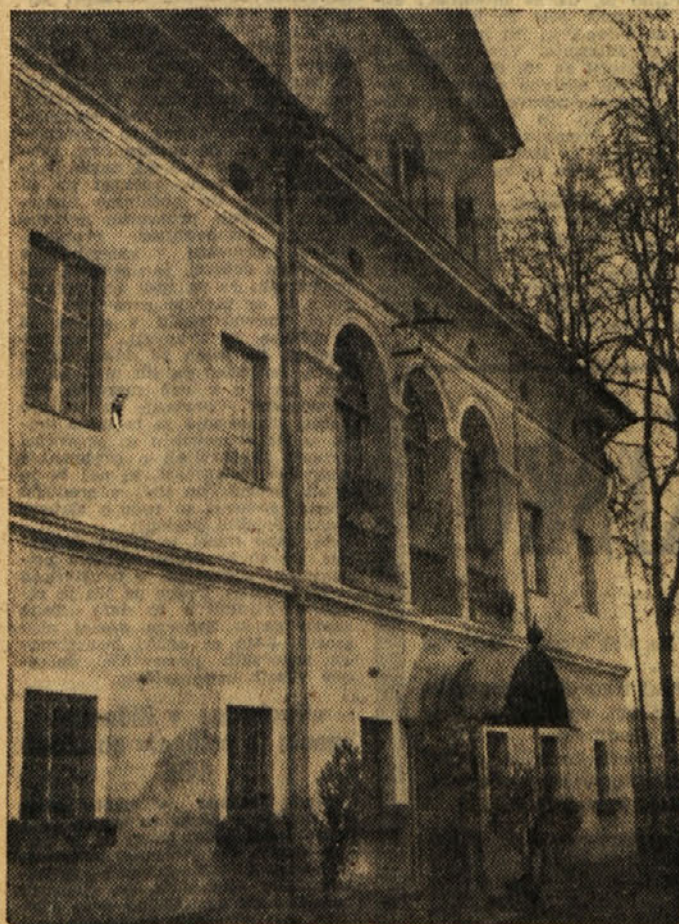
Trg Venezije je središče Rima. Ime je dobil po palači Venezia, ki velja za najpom-

nantnejše zgradbe krščanskega dela mesta. Na njegovi južni strani se dviga veličasten spomenik Viktoriju Emanuelu II. z velikanskim stebriščem v ozadju. Tu je tudi grob neznanega junaka. Zato predstavlja klasična grmada umetnosti v čisto belem marmoru simbol svobode italijanskega naroda. Graditi so ga začeli leta 1888, vendar še ni dokončan. Stevilke povedo dovolj nazorno, kako je velik: širok je 135, dolg 130 in visok 80 metrov. Imenujejo ga tudi žrtveni domovine.

Na tej strani Tibere sta še zanimivi Piazza Barberini z lepo fontano Triton in Piazza Colone z visokim stebrom. Na tem trgu je slovita palača Chigi, za katero je zgradba italijanskega parlamenta.

Tuče pa menda res zdrži najdalj v svojem impresivnem obsevu razviti vodnjak Fontana di Trevi. Zgrajen je kot prebrotje neke palače s skupino figur ljudi in konjev, ki se vzpenjajo iz skal, po katerih vre iz nešteti odprtih hladna voda. O njem živi legenda, da mora vsakdo, ki želi ponovno videti Rim, vrniti vanjo kovanec. Tudi sam sem storil isto. Pisanege denarja se ob tednu nabere toliko, da morajo čistiti dno. Za povprečne turiste, oborožene s fotografirskimi aparati in vodniki, je to verjetno največja rimska zanimivost.

(Nadaljevanje sledi)

krivice. Skrbni je prav tako potrebnih tistih sedem postaranih gospodarjev, ki bi poslalo svoja posestva na psa, kot hlapci in dekle in vsi drugi, ki so dolga leta garali in dajali zgolj go-

spodi.

Segli smo v deset rok. Starost je legla na njihove obraze, karisala globoke brazde, vrgla pred oči meglo, skitjučila hrbte in belo pobaryala lase. Na svet so prihajali v letih po tisoč osem sto. Najstarejša Micka Frigl je letos dopolnil 96 let, najstarejši Colnar pa je stopil v 92. leto.

Videl je Nemčijo in tam težko služil sedem let in pol, bil v Holandiji, preživel štiri leta prve svetovne vojne, bil ranjen od krogel in neke na fronti in šest tednov je ležal v bolnišnici v Budimpešti.

Potem mu je kmalu umrla žena in vse troje otrok. Poročil se je vnovič, pa ni bil srečen. Starci in dvajset let mlajša žena sta se razšla. On v dom onemoglih, ona v kraj blizu Ljubljane. Tu pa tam ga še obišče, in Tone je tega obiska vedno vesel. Nič ne zameri mladi ženi. Ve, da bi ne mogla biti nikoli srečna, ko bi živila skupaj.

Krčanka Marija Trebše je priromala na svet leta 1876. Njej se sonce ni nikoli posebno smejalo. Kot nezakonsko hčer je že v zgodnji mladosti niso nikjer cenili, pač pa jo znali dobro porabiti in zaničevati. 1934. leta je našla zakonskega tovariša in imela z njim, kot sama pravi, komaj sedem otrok, ki so že skoro vsi pomrli.

Od nekdaj je priracal tudi Josip Turk, krepak možak, s plavo baretko na glavi. Njegova osebnost izkazuje: doma je Lok št. 5, 30 minut stran od Leskova. Po-

Halo, 91

Zakaj v Trbovljah ne moremo dobiti lepših razglednih mest, ali posameznih objektov kot n. pr. novega Delavskega doma, plavalnega bazena ali kaj podobnega?

M. M. Trbovlje
Vodenka 9

Ker nimamo podjetnih trgovcev, hoče rečeno, ker se z razglednicami ne da kdo več kaj zaslužiti. Prav je, da se to oglašuje. Zato bi v Trbovljah imeli trbovlske trgovine v zalogi res lepe razglednice našega mesta, posebno, ker imamo nešteto fotografiranih objektov in celo profesionalce, ki bi radi ustvarili, ki bi dobili tako ustroje.

Pri nas, verjetno tudi pri vseh, mnogo govore o podražitvi pogonskega goriva, vendar o drugih derivatih. In celo o podražitvi tabaka silimo razne govorice. Ali veste pri vas kaj podobnega?

T. S. Videm-Krško

Zal za zdaj ne vemo več kot vili Sodimo pa, da ni pravih vzrokov za omenjeno podražitev in da bržda od tega ne bo prišlo.

Pri nas smo zadnjič brali o ekonomskih najemninah za stanovanja. Veste kaj podobnega?

Z. S. Trbovlje

O teh stvareh je bilo že mnogo govora, zlasti na stalnih konferencah mest. Zdal pa strokovnjaki podrobno razmislijo o možnosti uvedbe ekonomskih najemnin. Po njihovem predlogu bi lahko prišli do ekonomskih najemnin šele po novem letu, če bi nekdo povečal plačilo. Vendar moramo povedati, da pri nas, v naših krajih najemnine ne bodo tako velike kot v nekaterih drugih republikah, ker smo pri nas že pred časom nekoliko povečali najemnine. Moramo se dodati, da je tak ukrep nujno potreben, če hočemo vzdrževati stanovanjska poslopja, saj je znano, da s sedanji najemninami ne moremo malone nobenih večjih popravil.

Ali veste, koliko stanovanj bi morali v prihodnjih petih letih dograditi v Zagorju, če bi hoteli vse družine vselit v znanejša stanovanjska prostora.

M. H. Zagorje

Približno 400; Da boste lažje spali, vam povemo še to, da stanovanjski sklad pri občinskem ljudskem odboru iz leta v leto narašča, in da bo kmalu dosegel nad sto milijonov din. Zatorej pričakujemo, da bodo v Zagorju v naslednjih petih letih zgradili mnogo stanovanj. Verjetno bodo tudi vam ustregli.

Nekoliko planinskih domov v našem kraju je imela televizijske sprejemnike. Kaj pa v našem domu na Zasavski gori?

T. S. prijetni planin
Zagorje

Televizijski sprejemnik je draga stvar. Kolikor pa nam je znano, se planinsko društvo v Zagorju resno prizadeva dobiti potrebna sredstva za nakup takega sprejemnika. Zato boste že kmalu videli prvi prenos tudi na Zasavski gori.

Zgodovinska razstava

v Trbovljah

S prizadevanjem upravnika Posavskega muzeja iz Brezice, tov. F. Šupljovca, in kustosa tega muzeja, tov. prof. S. Skarlarja, so v ponedeljek, 18. t. m. odprli razstavo hrvaško-slovenskega kmečkega upora leta 1573, ki so jo pred tedni priredili v Posavskem muzeju v Brezicah, tokrat tudi v Trbovljah, in sicer v avli Delavskega doma.

To zanimivo razstavo si bodo prav gotovo ogledali vsi Trbovličani, še posebno pa šolska mladina v občini. Razstava bo odprta do vključno 1. decembra t. l.

Iz Trbovelj

ZASADILI SO LOPATE...
Niže pod poslopjem okrajnega sodišča v Trbovljah so začeli z izgradnjo večjega stanovanjskega bloka. Investor je trbovlska Elektra, ki kaže zadnje čase vse večjo skrb za svoje delavce. V stanovanjskem bloku bodo poleg stanovanj tudi prostori za knjižnico in čitalnico, sindikalna dvorana in še kaj.

PISAN PROGRAM
Obiskali smo upravnika Delavskega doma, tov. Adama Brezica, ki bi nam postregel z nekaj prireditvami v naslednjih štirinajstih dneh. Zvedeli smo, da bo 23. novembra kulturna prireditev gluhonemih, 28. novembra akademija, v počastitev dneva republike, 30. novembra republiški plesni turnir, 1. decembra gledališka predstava »Tugomera« v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja itd. V bližnjih dneh se obeta trbovlskemu občinstvu obilo kulturnega užlita.

DRAG KO ZAFRAN...
Trbovlski kostonjan... se vedno nad postreže s pečenim kostonjem, tako 10 din je le malo preveč za tistih nekaj kostonjev, ki so pa po večini še črvi. Marškomu se je že pripetilo, da je dobil za deset dinarjev samo štiri zdrave kostonje, vsi ostali pa so bili plikavi in črvi v seveda neudini...

SE MALO POTRPLENJA
Se nekaj dni, in 56-stanovanjska ljudska hiša pod Dimnikom, ki je v kraju znana pod imenom »K 4«, bo nared za vselitev. La-

29. november

BREŽICE — V počastitev dneva republike bo 28. novembra v Prosvetnem domu slavnostna akademija s pisanim kulturno-prosvetnim programom, za praznik pa je v načrtu družabna prireditev v Domu JLA. Slovesnost bodo tudi po vseh okoliških krajih in v »Svobodi« bratov Milavecev.

VIDEM-KRŠKO — Tu bo pripravila osrednjo proslavo »Svoboda«. Interne slovesnosti pa bodo imela tudi vsa večja podjetja, šola in okoliški kraji.

Videm-Krško

Cepljenje proti poliomelitisu, ki bo zajelo v občini Videm-Krško 1570 otrok, poteka zadovoljivo in bo zaključeno 27. novembra. Za uspeh akcije ima precej zaslug občinski ljudski odbor in druge množične in politične organizacije ter šole, ki so posvetile pripravam zares mnogo pozornosti.

Občinski odbor RK bo pripravil s pomočjo svojih organizacij in sindikata 13. in 14. decembra ljudskotatarsko akcijo v Vidmu-Krškem, 17. decembra pa na Rakli.

Danes se bosta sešla novoizvoljena zbor občinskega ljudskega odbora na drugem rednem zasedanju. Med drugim je na dnevnem redu tudi izvolitev članov in predsednikov vseh svetov.

Pordčili so se: Jože Rumpret, 28 let — tipograf, in Angela Javornik, 27 let — nameščenska; Fran Leban, 27 let — uslužbenec, in Božica Puklavac, 20 let — krojaška pomočnica; Rudolf Umek, 27 let — klepar-kotlar, in Ana Pribovič, 19 let — trgovska pomočnica; Miroslav Onič, 28 let — absolvent kemije in Vida-Frančiška Zemljak, 22 let — študentka glazbe; Martin Podgoršek, 28 let — trgovski poslovodja, in Anastazija Longo, 26 let — trgovska pomočnica.

Umrli so: Jože Lavrinšek, 76 let — preužnik iz Vidma-Krškega, Gubčava 19; Marija Vidmar, roj. Volčanšek, 91 let — upokojenka iz Vidma-Krškega, Strma pot 1; Janez Gracar, 46 let — železničar iz Dravograd; Vincenc Gracar, 73 let — poljedelec doma iz Gor. Pijavškega; Anton Puntar, 46 — upokojenec iz Spodnjega Starega gradu 18; Alojz Sinkovec, 66 let — kmetovalec s Trške gore.

Novi zapiski
Vdri v garažo in skušal pobegniti preko meje. — V noči od 15. na 16. april 1957 je vdrl Miroslav Božičnik iz Vel. Kamna v začasno garažo zdravstvenega doma na Senovem. K sebi je potegnil okenski okvir in s tem popustil zapek na oknu, nato pa je skozi okno zlezal v notranjost garaže. Za to kaznivno dejanje je bil obsojen na 2 meseca zapor in vse stroške kazenskega postopka. Po tej obsodi je skušal pobegniti čez državno mejo in se tako izogniti prestajanju kazni, vendar je bil v neposredni bližini meje aretiran in potem ponovno obsojen na enotno kazen 4 mesecev in 13 dni zapor, na plačilo vseh stroškov kazenskega postopka in še 500 din povprečnine.

Motorja in ogrožanje javnega prometa. — 8. septembra 1957 se je vozil na motorju skozi Krško Jože Zidar iz Velikega Kamna s sovozačem. Na nepreglednem ovinku v mestu je hotel prehiteti, pred njim vozečega motorista. Pri prehitevanju je z roko zadel vanj in povzročil padec obeh vozil, pri čemer so se vozeči laže poškodovali.

Novi šoli v Brežicah

18. in 19. oktobra so v Bošnjem in Mrzljavi vsi slovesno zasadili prve lopate pri kopanju temeljev za novi šolski poslopji. Zdal so temelji že zabetonirani in bodo skoro začeli z zidanjem. Seveda pa je napredovanje del največ odvisno od vremena.

Pri gradnji pridno pomagajo prebivalci obeh vasi. Doslej so prostovoljno opravili vse izkope, zabetonirali temelje, zvozili material in drugo ter tako že sedaj občutno zmanjšali stroške gradnje.

Obe šoli bosta dvorazredni s stanovanji za učitelje in primernim prostorom za razne prireditve.

Z zgraditvijo novih šol bo uresničena dolgoletna želja tamkajšnjih prebivalcev, mladeži pa bo prihranjena dolga pot v Globoko, Pišce, Kapele in Staro vas ter Catež in Bušče vas, kamor vse zdaj hodi k pouku.

NOVICE Z BIZELJSKEGA

Nekoliko pozno, a še pravočasno sporočamo glede na nedavni članek z Bizeljskega sledeče:

V počastitev dneva mrtvih so pionirji osnovne šole z Bizeljskega izvedli pred spominjsko ploščo padlim borcem žalno slovesnost in položili pred njo tudi venec. Vence so položili pred ploščo tudi zastopniki množičnih organizacij, vendar so jih shranili, da jih bo mogoče uporabiti še za dan republike, 29. novembra t. l.

Glede postavitve spomenika padlim borcem omenjamo, da je ta akcija že v teku in je to ena izmed prvenstvenih nalog ZB na Bizeljskem. Vse otroke, dokler ne bo stal spomenik padlim borcem v kraju, služi temu namenu spominjska plošča na zadržnem domu, ki je vzidana na vidnem mestu.

Oba nepredvidna vozača sta bila prvič pred sodiščem in sta dejanje v glavnem priznala ter se obvezala v celoti plačati povzročeno škodo, oziroma odškodninske zahtevke. Sodišče je oba obsodilo na pogojno kazen. Prvega na 2 meseca zapor, drugega pa na 1 mesec in 14 dni zapor — pogojno za dobo 1 leta. Ob plačata vse stroške kazenskega postopka in 1.000 din povprečnine, Jože Zidar odškodninski zahtevek v skupnem

22. septembra zvečer je prav tako skozi mesto vozil nepredviden motorist Jože Boltin iz Vidma-Krškega s sovozačem. Pred gostilno KZ je povozil Jožico Strojil iz Trbovelj, ji raztrgal obleko in jo laže poškodoval.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

29. november

BREŽICE — V počastitev dneva republike bo 28. novembra v Prosvetnem domu slavnostna akademija s pisanim kulturno-prosvetnim programom, za praznik pa je v načrtu družabna prireditev v Domu JLA. Slovesnost bodo tudi po vseh okoliških krajih in v »Svobodi« bratov Milavecev.

VIDEM-KRŠKO — Tu bo pripravila osrednjo proslavo »Svoboda«. Interne slovesnosti pa bodo imela tudi vsa večja podjetja, šola in okoliški kraji.

Videm-Krško

Cepljenje proti poliomelitisu, ki bo zajelo v občini Videm-Krško 1570 otrok, poteka zadovoljivo in bo zaključeno 27. novembra. Za uspeh akcije ima precej zaslug občinski ljudski odbor in druge množične in politične organizacije ter šole, ki so posvetile pripravam zares mnogo pozornosti.

Občinski odbor RK bo pripravil s pomočjo svojih organizacij in sindikata 13. in 14. decembra ljudskotatarsko akcijo v Vidmu-Krškem, 17. decembra pa na Rakli.

Danes se bosta sešla novoizvoljena zbor občinskega ljudskega odbora na drugem rednem zasedanju. Med drugim je na dnevnem redu tudi izvolitev članov in predsednikov vseh svetov.

Pordčili so se: Jože Rumpret, 28 let — tipograf, in Angela Javornik, 27 let — nameščenska; Fran Leban, 27 let — uslužbenec, in Božica Puklavac, 20 let — krojaška pomočnica; Rudolf Umek, 27 let — klepar-kotlar, in Ana Pribovič, 19 let — trgovska pomočnica; Miroslav Onič, 28 let — absolvent kemije in Vida-Frančiška Zemljak, 22 let — študentka glazbe; Martin Podgoršek, 28 let — trgovski poslovodja, in Anastazija Longo, 26 let — trgovska pomočnica.

Umrli so: Jože Lavrinšek, 76 let — preužnik iz Vidma-Krškega, Gubčava 19; Marija Vidmar, roj. Volčanšek, 91 let — upokojenka iz Vidma-Krškega, Strma pot 1; Janez Gracar, 46 let — železničar iz Dravograd; Vincenc Gracar, 73 let — poljedelec doma iz Gor. Pijavškega; Anton Puntar, 46 — upokojenec iz Spodnjega Starega gradu 18; Alojz Sinkovec, 66 let — kmetovalec s Trške gore.

Novi zapiski
Vdri v garažo in skušal pobegniti preko meje. — V noči od 15. na 16. april 1957 je vdrl Miroslav Božičnik iz Vel. Kamna v začasno garažo zdravstvenega doma na Senovem. K sebi je potegnil okenski okvir in s tem popustil zapek na oknu, nato pa je skozi okno zlezal v notranjost garaže. Za to kaznivno dejanje je bil obsojen na 2 meseca zapor in vse stroške kazenskega postopka. Po tej obsodi je skušal pobegniti čez državno mejo in se tako izogniti prestajanju kazni, vendar je bil v neposredni bližini meje aretiran in potem ponovno obsojen na enotno kazen 4 mesecev in 13 dni zapor, na plačilo vseh stroškov kazenskega postopka in še 500 din povprečnine.

Motorja in ogrožanje javnega prometa. — 8. septembra 1957 se je vozil na motorju skozi Krško Jože Zidar iz Velikega Kamna s sovozačem. Na nepreglednem ovinku v mestu je hotel prehiteti, pred njim vozečega motorista. Pri prehitevanju je z roko zadel vanj in povzročil padec obeh vozil, pri čemer so se vozeči laže poškodovali.

Novi šoli v Brežicah

18. in 19. oktobra so v Bošnjem in Mrzljavi vsi slovesno zasadili prve lopate pri kopanju temeljev za novi šolski poslopji. Zdal so temelji že zabetonirani in bodo skoro začeli z zidanjem. Seveda pa je napredovanje del največ odvisno od vremena.

Pri gradnji pridno pomagajo prebivalci obeh vasi. Doslej so prostovoljno opravili vse izkope, zabetonirali temelje, zvozili material in drugo ter tako že sedaj občutno zmanjšali stroške gradnje.

Obe šoli bosta dvorazredni s stanovanji za učitelje in primernim prostorom za razne prireditve.

Z zgraditvijo novih šol bo uresničena dolgoletna želja tamkajšnjih prebivalcev, mladeži pa bo prihranjena dolga pot v Globoko, Pišce, Kapele in Staro vas ter Catež in Bušče vas, kamor vse zdaj hodi k pouku.

NOVICE Z BIZELJSKEGA

Nekoliko pozno, a še pravočasno sporočamo glede na nedavni članek z Bizeljskega sledeče:

V počastitev dneva mrtvih so pionirji osnovne šole z Bizeljskega izvedli pred spominjsko ploščo padlim borcem žalno slovesnost in položili pred njo tudi venec. Vence so položili pred ploščo tudi zastopniki množičnih organizacij, vendar so jih shranili, da jih bo mogoče uporabiti še za dan republike, 29. novembra t. l.

Glede postavitve spomenika padlim borcem omenjamo, da je ta akcija že v teku in je to ena izmed prvenstvenih nalog ZB na Bizeljskem. Vse otroke, dokler ne bo stal spomenik padlim borcem v kraju, služi temu namenu spominjska plošča na zadržnem domu, ki je vzidana na vidnem mestu.

Oba nepredvidna vozača sta bila prvič pred sodiščem in sta dejanje v glavnem priznala ter se obvezala v celoti plačati povzročeno škodo, oziroma odškodninske zahtevke. Sodišče je oba obsodilo na pogojno kazen. Prvega na 2 meseca zapor, drugega pa na 1 mesec in 14 dni zapor — pogojno za dobo 1 leta. Ob plačata vse stroške kazenskega postopka in 1.000 din povprečnine, Jože Zidar odškodninski zahtevek v skupnem

22. septembra zvečer je prav tako skozi mesto vozil nepredviden motorist Jože Boltin iz Vidma-Krškega s sovozačem. Pred gostilno KZ je povozil Jožico Strojil iz Trbovelj, ji raztrgal obleko in jo laže poškodoval.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

29. november

BREŽICE — V počastitev dneva republike bo 28. novembra v Prosvetnem domu slavnostna akademija s pisanim kulturno-prosvetnim programom, za praznik pa je v načrtu družabna prireditev v Domu JLA. Slovesnost bodo tudi po vseh okoliških krajih in v »Svobodi« bratov Milavecev.

VIDEM-KRŠKO — Tu bo pripravila osrednjo proslavo »Svoboda«. Interne slovesnosti pa bodo imela tudi vsa večja podjetja, šola in okoliški kraji.

Videm-Krško

Cepljenje proti poliomelitisu, ki bo zajelo v občini Videm-Krško 1570 otrok, poteka zadovoljivo in bo zaključeno 27. novembra. Za uspeh akcije ima precej zaslug občinski ljudski odbor in druge množične in politične organizacije ter šole, ki so posvetile pripravam zares mnogo pozornosti.

Občinski odbor RK bo pripravil s pomočjo svojih organizacij in sindikata 13. in 14. decembra ljudskotatarsko akcijo v Vidmu-Krškem, 17. decembra pa na Rakli.

Danes se bosta sešla novoizvoljena zbor občinskega ljudskega odbora na drugem rednem zasedanju. Med drugim je na dnevnem redu tudi izvolitev članov in predsednikov vseh svetov.

Pordčili so se: Jože Rumpret, 28 let — tipograf, in Angela Javornik, 27 let — nameščenska; Fran Leban, 27 let — uslužbenec, in Božica Puklavac, 20 let — krojaška pomočnica; Rudolf Umek, 27 let — klepar-kotlar, in Ana Pribovič, 19 let — trgovska pomočnica; Miroslav Onič, 28 let — absolvent kemije in Vida-Frančiška Zemljak, 22 let — študentka glazbe; Martin Podgoršek, 28 let — trgovski poslovodja, in Anastazija Longo, 26 let — trgovska pomočnica.

Umrli so: Jože Lavrinšek, 76 let — preužnik iz Vidma-Krškega, Gubčava 19; Marija Vidmar, roj. Volčanšek, 91 let — upokojenka iz Vidma-Krškega, Strma pot 1; Janez Gracar, 46 let — železničar iz Dravograd; Vincenc Gracar, 73 let — poljedelec doma iz Gor. Pijavškega; Anton Puntar, 46 — upokojenec iz Spodnjega Starega gradu 18; Alojz Sinkovec, 66 let — kmetovalec s Trške gore.

Novi zapiski
Vdri v garažo in skušal pobegniti preko meje. — V noči od 15. na 16. april 1957 je vdrl Miroslav Božičnik iz Vel. Kamna v začasno garažo zdravstvenega doma na Senovem. K sebi je potegnil okenski okvir in s tem popustil zapek na oknu, nato pa je skozi okno zlezal v notranjost garaže. Za to kaznivno dejanje je bil obsojen na 2 meseca zapor in vse stroške kazenskega postopka. Po tej obsodi je skušal pobegniti čez državno mejo in se tako izogniti prestajanju kazni, vendar je bil v neposredni bližini meje aretiran in potem ponovno obsojen na enotno kazen 4 mesecev in 13 dni zapor, na plačilo vseh stroškov kazenskega postopka in še 500 din povprečnine.

Motorja in ogrožanje javnega prometa. — 8. septembra 1957 se je vozil na motorju skozi Krško Jože Zidar iz Velikega Kamna s sovozačem. Na nepreglednem ovinku v mestu je hotel prehiteti, pred njim vozečega motorista. Pri prehitevanju je z roko zadel vanj in povzročil padec obeh vozil, pri čemer so se vozeči laže poškodovali.

Novi šoli v Brežicah

18. in 19. oktobra so v Bošnjem in Mrzljavi vsi slovesno zasadili prve lopate pri kopanju temeljev za novi šolski poslopji. Zdal so temelji že zabetonirani in bodo skoro začeli z zidanjem. Seveda pa je napredovanje del največ odvisno od vremena.

Pri gradnji pridno pomagajo prebivalci obeh vasi. Doslej so prostovoljno opravili vse izkope, zabetonirali temelje, zvozili material in drugo ter tako že sedaj občutno zmanjšali stroške gradnje.

Obe šoli bosta dvorazredni s stanovanji za učitelje in primernim prostorom za razne prireditve.

Z zgraditvijo novih šol bo uresničena dolgoletna želja tamkajšnjih prebivalcev, mladeži pa bo prihranjena dolga pot v Globoko, Pišce, Kapele in Staro vas ter Catež in Bušče vas, kamor vse zdaj hodi k pouku.

NOVICE Z BIZELJSKEGA

Nekoliko pozno, a še pravočasno sporočamo glede na nedavni članek z Bizeljskega sledeče:

V počastitev dneva mrtvih so pionirji osnovne šole z Bizeljskega izvedli pred spominjsko ploščo padlim borcem žalno slovesnost in položili pred njo tudi venec. Vence so položili pred ploščo tudi zastopniki množičnih organizacij, vendar so jih shranili, da jih bo mogoče uporabiti še za dan republike, 29. novembra t. l.

Glede postavitve spomenika padlim borcem omenjamo, da je ta akcija že v teku in je to ena izmed prvenstvenih nalog ZB na Bizeljskem. Vse otroke, dokler ne bo stal spomenik padlim borcem v kraju, služi temu namenu spominjska plošča na zadržnem domu, ki je vzidana na vidnem mestu.

Oba nepredvidna vozača sta bila prvič pred sodiščem in sta dejanje v glavnem priznala ter se obvezala v celoti plačati povzročeno škodo, oziroma odškodninske zahtevke. Sodišče je oba obsodilo na pogojno kazen. Prvega na 2 meseca zapor, drugega pa na 1 mesec in 14 dni zapor — pogojno za dobo 1 leta. Ob plačata vse stroške kazenskega postopka in 1.000 din povprečnine, Jože Zidar odškodninski zahtevek v skupnem

22. septembra zvečer je prav tako skozi mesto vozil nepredviden motorist Jože Boltin iz Vidma-Krškega s sovozačem. Pred gostilno KZ je povozil Jožico Strojil iz Trbovelj, ji raztrgal obleko in jo laže poškodoval.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Pohitite v teh dneh v Zagorje Trbovlje in dajte s polnoštevilnim obiskom priznanje vsem nastopajočim članom tega društva.

Tih. Zbor bo nastopil pod vodstvom zborovodje prof. Staneta Ponikvarja.

Upravni odbor društva je sporazumno s vsemi nastopajočimi sekcijami sklenil, da bo za vse prireditve enotna vstopnina po ljudski ceni 30 din za vsak večer, tako da bo omogočeno sielernemu, da se udeležijo teh prireditev.

Gangsterji se selijo...

IZ AMERIKE V ZAHODNO NEMCIJO — STRAH NEMŠKIH BANČNIKOV PRED »UVOZOM«
LOPOVOV V NJIHOVO DEZELO — PRVI PODVIGI NEZAJELENIH GOSTOV — POLICIJA
ZA ZDAJ SE REZ PRAVE MOČI — ZAVZETOST ZA ZVIŠANJE KAZNI

Mnogi nemški časniki pišejo: »Zahodnonemške banke se bojijo gangsterjev, in nemška policija ima polne roke dela.« »Ali bo postala Zahodna Nemčija gnezdo evropskega gangsterizma?« — vprašujejo nemški časniki.

Policijska centrala zvezne republike je v težkem položaju in tam je nenehno alarm. Iz vseh krajev in delov Zahodne Nemčije prihajajo poročila o velikih tatvinah in drznih podvigih. V tem času so zlikovci ukradli na sto tisoče mark, vedno pa so v takih primerih zlikovci prešli z orožjem. Nemški policijski predstavniki pravijo, da bo leto

1957 zapisano v njihovih analih kot leto največjih tatvin in vlovov v banke.

Ni dolgo tega, ko so gangsterji oropali banko v Mannheimu, pri čemer je bil nek policaj ubit. Policija še ni povsem začela reševati ta primer, že so gangsterji vlomili v drugo banko. Sledila so še druga mesta: Köln, Elfi in vrsta drugih. Zahodnonemška policija je doslej zapišala že 29 takih težkih tatvin in

podvigov. Zlikovci so najraje v Stuttgartu, kjer so vdrlj že v štirje banke. V Coppenbruggu je bilo ukradeni nad 44.000 mark, v Frankfurtu pa sta bila dva poskusa, vendar roparjem ni uspelo odnesti niti marke. Največji lov so imeli gangsterji v Essenu, kjer so na en mah ukradli 105.000 mark.

Doslej je zahodnonemški policiji uspelo pojasniti eno samo krajo. V Mannheimu so uleteli po-

glavarja gangsterske skupine, ki je vdrla v banko. To je človek angleške narodnosti. Zahodnonemško časopisje piše, da bi ta človek zelo verjetno v Angliji dobil večalo, zato je tembolj nevarno, da v Zahodni Nemčiji dosele za taka dejanja niso nobena usmrtili.

Umrli 101 leto star

Nedavno je v West Englewoodu, v ameriški državi New York, umrl v starosti 101 leta. James Hocking, ki je držal številne svetovne rekorde v hoji. Ko je bil Hocking star že 67 let, je prešel pot od New Yorka do San Franciscu in se vrnil čez Kanado spet v New York. To izredno dolgo pot je prehodil v 250 dneh.

Sramota 20. stoletja, pravijo napredni ljudje pripadnikom zloglasne organizacije Ku Klux Klan. Čeprav so organizacija leta 1870 prepovedali, je še vedno živahna in imajo celo svoja posebna oblačila, kakršne vidite na sliki.

Prizor iz nekega najnovejšega italijanskega filma, ki je, kot poročajo, odnesel bore malo slave.

FLORENTINA

XXVI. NADALJEVANJE

Ob večerih so prihajale k letalcem mlade damice, s katerimi so se zabavali do zgodnjih jutranjih ur. Vse damice so bile »goreče patriotinje«, ki so zelo želele sovražnika Seveda je bila njihova naloga izvešiti iz pilotov kar največ informacij.

Se več! Na obisk so prihajali tudi pripadniki Pokreta odpora, da bi z zavezniki govorili o vojnih razmerah in o perspektivah skorajšnje zmage nad sovražnikom. Najtežje vprašanje je bilo, kdaj bo prišel čas zmage. Kdaj bodo zavezniki pričeli z invazijo? In kakšne so sile zavezniških sil?

Končno pride čas razstanka... Iz Londona so odgovorili! Podatke, ki so jih dali piloti, so točni. To pomeni, da lahko potujejo v Francijo, preko Španije, v Anglijo. Potovanje v svobodo. Kapetan Jocksen se briga za vse. Vse je pripravljeno: nova obleka, denar, in legitimacije. Prispel je tudi vodil: neki človek majhne rasti. To je Jan Lotens. On bo spremljal pilote tja do Pariza.

Prispel je tudi črn Citroen z znakom B-15 515 in okroglo ploščico diplomatskega osebja. Ljudje morajo biti varni...

Slovo je toplo. Prosper in Florentina se poslavljata od svojih gostov. Domov, mislijo piloti...

Skranja gre vse dobro in gladko. Do francoske meje, celo do Pariza. Tam pred vodič pilotov predstavnikom francoskega Pokreta odpora.

A nato kot blisk z jasnega neba nekje na cesti izven Pariza, se pojavijo Nemci v čeladah, pripadniki nemške feldžandarmije.

Kolona se mora ustaviti. Pregled legitimacij. Tu pa tam najdejo nekatere napake in nepravilnosti. Ponekod manjka letnična rojstva, drugje datum, pa spet pri tretjem ni v osebnih podatkih vpisana višina ali barva polti. Vse same nepomembne formalnosti, vendar zaradi vojne dovolj velike za začasni zapor, seveda za podrobnejši pregled.

Sele kasneje spoznajo piloti, da so pravzaprav ujetniki nemškega Abwehra, da jih obsojujejo volunturno. In zato morajo povedati resnico, morajo povedati vse o svojih enotah, o letališčih, predstojnikih in podobno. Vse samo zato, da bi dokazali, da so navadni vojaki, ne voluntri, da bi na ta način ušli nevarnosti, ki čaka voluntri.

Piloti se čudijo, kako in od kod vedo Nemci za podatke o njihovih enotah, letališčih. Se nihče ne sluti, da je vse zadeva vnaprej pripravljena burka, da so žrtve perfidnih agentov. Nihče ne ve, da kapetan Jocksen in njegova šarmantna pomočnica Florentina igrata dvojno vlogo, da je dobroščalni Lotens agent nemškega Abwehra.

Nihče niti ne sluti, da so bili tisti pripadniki Pokreta odpora, ki so jih obiskovali v njihovem začasnem penzionu, pravzaprav specialisti in oficirji nemške letalske komande, Abwehra in celo Vrhovnega poveljstva. Se manj slutili, da so bile šarmantne mlade damice, s katerimi so preživeli nekaj lepih večerov, nemške voluntri.

In tako se pot v svobodo teh pilotov končuje v ujetniškem lagerju v Oberurschulu v Taunusu...

Sele po vojni so prišle na svetlo mnoge posameznosti o številu pilotov, ki so bili na ta način izročeni nemškemu okupatorju. Samo v času od marca do septembra 1944. leta, je neka organizacija za pošiljanje pilotov poslala Florentino v Bruselj 180 zavezniških letalcev. Za vsakega je Prosper prejel dogovorjeno vsoto: tisoč mark...

Prosper je ljubezumen...

Ko je Sonderführer Reif po dveh mesecih funkcioniranja »kanala za pilote« delal bilanco, je bil zelo zadovoljen. Zve prva zasliševanja letalcev, ki so jih opravili oficirji področja Belgija-Sevema Francija (to so bili seveda tisti oficirji, ki so prihajali v penzion »Pri Florentini« kot pripadniki Pokreta), so dela dragocene podatke, ki so bili neprecenljive važnosti za nemške letalske operacije.

Nadaljevanje sledi

Ze njegov oče je bil v tem poklicu, zato se je sinček kaj kmalu navadil očetovih veštin. Zapisal je na svojo flauto in kaže so se iz košar preselile na njegov vrat. Takih prizorov je v Indiji še precej, počasi pa bodo zginiti, kajti Indija se prizadeva odstraniti zapuščeno žalostno preteklost.

Oko za štirinajst milijonov lir

ZGODBA, KI BI JO LAHKO UPORABILI ZA KAK SCENARIJ CAYATTOVEGA FILMA

To je mogoče samo v deželah, kjer vlada ogromno bogastvo na eni, in huda beda na drugi strani. Tista, ki ima denar, mnogo denarja, si lahko privoščijo tudi najbolj ekstravagančne avanture, reveži pa so zadovoljni, če si sproti zaslužijo vsakdanji kruh. Pa tudi tega včasih ni.

Zgodilo se je v ulici Aurelia, blizu italijanskega mesteca Orbetello. Skupina delavcev je delala na cesti, ko se je pred njimi ustavila razkošna črna limuzina. Iz avtomobila so izstopili trije elegantno oblečeni moški, eden izmed njih pa je v roki držal neko fotografijo. Skupina mondenov se je začela razgovarjati z delavci, potem pa je tisti, ki je držal v roki fotografijo, obstal pred zadnjim

delavcem, ga pogledal v oči in mu dejal:

»Bi hotel prodati eno oko za 14 milijonov lir?

Delavec je bil močno iznaden. Menil je, da gre za neslano šalo. Ko pa se je prepiral, da se mož ne šal, je odbil ponudbo. Medtem pa ostala dva moška nista držala križem rok. Delavcem so razložili, da plačajo za oko resnično tolikšno vsoto denarja, pa še vse bolniške stroške in novo — umetno oko.

Delavci so odbijali, čeprav so gospodje kasneje povišali ceno. Ze so mislili, da ne bo nič s kupčijo, ko se je odločil 24-letni mladenič, ki je že vrsto let brezposeln.

Mladenič bo daroval svoje zdravo oko, da bo rešil sebe in svoje domače težke bede...

Poštni predal za otroke

Poštni urad v malem italijanskem mestu Cicagna dobiva mnogo pism, ki ne pride nihče, ponje in se tudi ne vračajo odpošiljatelju. Pisec pisma so — otroci.

Cicagna (ali Cicogna) pomeni — štorčilo. Zaradi tega prihajajo v to ligursko mestoce pisma otrok, ki »naročajo« bratce in sestrice. Neko pismo se glasi na primer takole: »Draga štorčija! Prosim te, pošli mi sestrico s plavimi, nakodranimi lasmi. Jaz sem stara sedem let. Pohiti, prosim te...«

Počitarka redno odgovarja na pisma. Starka je in se ukvarja s to pošto že več kot trideset let. Ko jo je neki novinar vprašal, kaj je vzrok, da že toliko let odgovarja otrokom na pisma, je dejala: »Otroci pišejo, in treba jim je odgovoriti!«

Na kaj vse se spomni

Nogometni klub »Corviera« v Belgiji se poslužuje za zmago posebne taktike. Kadar ti nogometaši potujejo v drugo mesto na tekmovalne, vzamejo vedno s seboj navijače — predstavnice »lepega spola«. Naloga te »pete kolone« je, da pred tekmo stopi v stik z igralci nasprotniške ekipe in jih osvoji s svojo dražestjo.

Bilanca te taktike daje zadovoljive rezultate, vendar se v konkurenčnih krogih širi krilatica: »Očuvajte svoje igralce pred nogometašimi nimfami iz Corvierja!«

Najdaljša brača

Časniki poročajo, da ima John Roy iz Glasgova v Angliji najdaljšo brado na svetu. Njegova brada meri 42 centimetrov.

Dvojnice

Neka ameriška agencija za ženitbe je dala v časnike sledeči oglas: »Ali ste se zaljubili v kakšno filmsko igralko? Sporočite nam njeno ime in mi vas bomo spoznali z njeno dvojnico.«

Debele žene so drage

Dr. Jolliffe, šef inštituta »Nutrition« v New Yorku je zdravnik, ki z raznimi recepti in navetmi pomaga Američanom, da shujšajo. Njegov zadnji »recept«, ki ga je razglasil preko radija in televizije, se glasi takole: Vzdrževanje žene, ki tehta 20

kg več kot normalna žena, povzbuje življenjske stroške za 8%.

Prizadeži možje so nad to novico kajpak zelo vznemirjeni...

Pogumen mož

Svetovni rekord v ženitvah drži 73-letni gostilničar Tucker iz Chicaga, ki se je pred nedavnim sedemnajstimi poročili. Njegova sedanja žena je bila s Tuckerjem že petkrat pred poročnim uradom: leta 1919, 1928, 1937, 1949 in sedaj 1957.

Ce zakon ne prepoveduje

Policijska patrulja v Hollywoodu je po telefonu vprašala mestnega načelnika, če je prepovedano sprehajati se po ulicah v spalni srajci. Vzrok za to vprašanje je dala policijski patrulji neka filmska igralka, ki se je sprehajala po mestnih ulicah v kratki rožnati spalni sraj-

ci, s čemer je delala reklamo za svoj najnovejši film.

Mestni načelnik je odgovoril, da je kajpak zelo nerodno, če se ženska spreha po mestu v sami spalni srajci, da pa zakoni tega ne prepovedujejo...

Pozabil je, po kaj je prišel

V Milwaukeeju, v ZDA je nekdo vlomil vdrl v stanovanje 21-letne študentke psihologije, da bi jo okradel. Mlado študentko psihologije pa vdor v njeno stanovanje ni prav nič presenetil, pač pa je izkoristila priliko in je v vlomilcu napravila predavanje s temo »Ne splača se biti vlomilec«. Lopov je dekle poslušal s takim zanimanjem, da je popolnoma pozabil, po kaj je prišel. Ko je študentka končala predavanje, se je globoko vzdihnil in odšel iz njenega stanovanja...

Politični mozaik

SAMOPAŠNI VOJVODA

Mladi kentski vojvoda je najbližji sorodnik angleške kraljice. Možakarjeva nič kaj lepa dejanja so mnogokrat opisana v kronikah angleških časnikov. Mladenč živi samopašno in je često v središču raznih škandalov. Zda je članik v regimentu »Scots Grey«. Nedavno pa so poslali v Zahodno Nemčijo sedmi regiment tankistov. Častnike tega regimenta so na slovesen način spremljali častniki regimenta »Scots Grey«. Kajpak jih je vodil mladi vojvoda Kentski. Častniki so drug na drugega metali vrečke z moko, gnla jajca, gnlo sadje in druge postlastice. Mladi vojvoda je a perona železniške postaje ciljal častnike, ki so bili že v vagonih. Ti pa so seveda vračali ljubeznivosti. Končno je iz vagona nekdo vrzel predmet, ki je eksplodiral.

Skupila jo je neka ženska. Morali so jo prepeljati v bolnišnico. Tam pa so ji morali odvzeti roko. Komendant sedmega regimenta je postal brezvoljen, v kateri se je opravičeval. Vendar bo žena, ki je izgubila oko, tožila krivce. Kentski vojvoda bo moral pred sodišče za pričo.

V Angliji so kritike na račun kraljevskega dvora vedno močnejše. Dvoru očitajo samozavestnost, zaprtost in formalizem. Kentski vojvoda pa je diametralno drugačen...

NENAVADNA SMRT V LIBANONU

Gandhur Karam, direktor nekega libanonskega časnika, je bil ubit blizu stadijona v glavnem mestu Beirutu. Policija je ugotovila, da je bil Karam umorjen na ta ne navadni način:

Najprej so ga strahovito premlatili, potem so nanj streljali, a na koncu so ga vrgli z vrha tribune igrišča na cesto.

Cemu so Karama ubili?

Umor je v zvezi z neko anketo, ki jo je priobčil njegov časnik. V anketi so bila odkritja o prebogatih naftarših iz Saudske Arabije in Kuvajta, ki mečejo svoje milijone po nočnih barh in za kurizane v Beirutu.

Seveda si niftarši niso sami umazali rok. Saj imajo denar...

AGATHA CHRISTIE

Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

»Ali se je šaljil? Ne, stvar je, kot kaže, zelo resno. Da, Hastings, ta klobuk tukaj!« Z iztegnjenim prstom mi ga je podrl visoko pred oči. »Ste našli vzrok mojega zanimanja?«

»Je prav čeden klobuk, čeprav nekoliko vsakdanji,« sem zagotavljal zmeden. Cela množica mladih deklet se spreha s takimi klobuki naokoli.

»Motite se, pa ne s takšnim! Pazljivo se sem si ogledal pokrivalo.

»Ali vidite, Hastings?«

»Gladek, dlakast filc. Prvovrstna roba...«

»Ne zahtevam od vas opisa klobuka. Po vaših besedah pa sodim, da na vidite nič. Kaj pravzaprav vidite? Začudi me vedno znova, kako redko se to dogodi. Toda le pazite, vi, dragi, stari zaspani — saj ni potrebno tako napenjati vaših osivelih možganov, oči zadostujejo. Dobro pazite, dobro pazite...«

Končno sem videl, kam hoče usmeriti mojo pozornost. Klobuk se je na njegovem prstu sedaj le počasi vrtil in nato je spretno potisnil prst skozi luknjo v kraju. Ko je Poirot opazil, da sem končno doimel pomen njegovega govora, je potegnil prst iz luknje in mi dal klobuk... Bila je majhna, okrogla luknjica, katere pomen pa si nisem mogel razložiti.

»Ali se še spominjate, kako se je miss Nick odmaknila, ko je pribrežala čebela tik mimo njenega obraza. No, in posledica je bila — luknja v klobuku.«

»Toda ona čebela vendar ne more zvrtati takšne luknje!«

»Zelo prav ste presodili. Vaša bistroumnost je čudovita, Hastings. Ne, čebela ali osa tega ne zmoreta. Pač pa lahko krogla.«

»Krogla?«

»Vsekakor. Krogla kot tale.«

Izprožil je roko, a na dlani mu je ležal majhen predmet.

»Brezkornošno pripravljena krogla, mon ami. To je bil tisti dozdeven kremen, ki je priletel na teraso, ko sva se prej pogovarjala. Izstreljena čez glavo!«

»Vi mislite...«

»Jaz mislim, da bi že samo ena cola zadostovala, da bi zvrtala luknjo ne v kraje, temveč v glavo. Ali sedaj razumete moje zanimanje, Hastings? V ostalem imate prav, ko ste menili, da se naj ne uporablja beseda — nemogoče. Končno smo le samo ljudje... ah! Toda strellec je napravil veliko napako, ko je oddaljen le ducat metrov od Hercula Poirota streljal na svojo žrtev. Ho, to ga bo stalo nekaj. Ali sedaj uvidite, da morava na vsak način priti v samotno hišo, tam na rtiču in priti v stik z miss Nick? Ali ni dejala, v treh dneh sem je za las ušla smrt? Ne smeva se obotavljati! Preti ji velika nevarnost!«

»Poirot,« sem dejal svojemu prijatelju, »razmišljal sem o tem.«

»To je prvovrstna vaja. Le na dan!«

Sedla sva k mali mizici tik ob oknu in naročila lunch.

»Tale strel je moral pasti v največji bližini in vendar ga nisva glasila.«

»In vi mislite, da bi se ga v tej tišini, ki jo moti le valovanje in pljuskanje valov, moralo slišati?«

»Seveda.«

»No, kaj tako posebnega, kakor vi mislite, tudi ni. Na nekatere žume se človek privadi, da jih včasih še komaj zazna. Dragi moj, vse dopolne obiskujejo zalvi dirkalni čolni. Sprva vas nemara niso motili, pozneje pa jih sploh niste več opazili. Toda pri hrustu, ki ga že samo eden teh čolnov povzroča, bi lahko streljali s strojnico, ne da bi jo vzbudilo vaša pozornost.«

»To je res.«

»Ah, voila!« je zašepetal Poirot, Gospodična in njeni prijatelji, ki hočejo očitno tukaj jesti. Potem moram pa vrniti klobuk. Toda, nič zato. Priložnost je dovolj resna, da napraviva poseben obisk.«

Urno je vstal, prekoračil prostor in izročil klobuk ravno v trenutku, ko je miss Buckley s spremstvom sedla za mizo.

Bile so štiri osebe: Nick Buckley, kapitan Challenger ter še neki gospod in mlada dama. Tam, kjer sva bila midva, sva jih lahko le slabo

opazovala. Kdaj pa kdaj je zadonel mormarjev smeh — možak, dozdevno preprosta dobra duša —, ki mi je že skoraj postal simpatičen.

Moj prijatelj pa je bil med jedjo redkobeseden in zamišljen. Drobil je svoj beli kruh in zdaj pa zdaj nekam čudno vzdihnil, kar je izvenilo kot vzdih ter je s svojim desnim nožem risal nečitljive hieroglyphe po sneznobelem prtu; in ker moji različni poskusi, da bi navezal pogovor, niso uspeli, sem jih opustil.

Obsedel je za mizo še potem, ko je že davno pojedel svoj sir. Ko se je končno ona družba odpravila, je tudi sam vstal in ji sledil v vežo, kjer se je Poirot namenil naravnost k Nick.

Mademoiselle, vas smem prositi za nekaj sekund razgovora na samem. Miss Buckley je zgubala čelo, jaz pa sem uganil njene občutke. Bala je, da bi ta čudni mali tujec ne postal nadležen. Precej nerada je stopila nekaj korakov stran.

Kmalu zatem je bilo opaziti na njenem skrajnem obrazu presenečenje, ki je postajalo tem večje, čim dalje je trajalo Poirotovo vihravo govorčenje.

Pri vsem tem sem se sam neprijetno počutil, ko mi je priskočil na pomoč Challenger s tem, da mi je ponudil cigareto in izrekel nekaj vljudnih besed. Obojestransko sva se predstavila in bila na tem, da postaneta prijatelja. Domisljal sem si, da sem mu na vsak način boljši tovariš kot pa mož, v katerega družbi je prišel na lunch — ta suhi, plavalni in gizdavi mladenič z mesnatim nosom in pretirano eleganco, prednaznim obnašanjem in zoprim noslanjem. Njegova uglajenost in priljubljenost mi nista bili všeč.

Nato sem skrivaje opazoval tujo damo. Sedela je meni nasproti v udobnem pletenem stolu in si pravkar nadevala klobuk. Povsem nevsakdanja pojava — trudna, z dolgočasno madono, katere izraz je najbolj izdal njen značaj. Imela je svetle, skoraj brezbarvne lase, razdeljene na sredini s prečo in počesane čez ušesa, na tilnik zvite v vozel. Na bledem, shujšanem, a vendar privlačnem obrazu so se svetile svetlosive oči s širokimi punčicami.

Sedite vendar, dokler ne bo ta vaš prijatelj zaključil svojega pogovora z »Nick«, je nenadoma dejala in me opazovala s posebnim pogledom.

Govorila je medlo, pritisnjeno in počasi. Nikoli poprej nisem srečal tako utrjene lepote. Duševno strita in ne telesno; kot da bi vse na tem svetu bilo zanjo prazno in brez vrednosti.

»Miss Buckley je bila danes dopolne tako ljubezniva, da je pomagala mojemu prijatelju, ko si je na vrtu izpahnil nogo,« sem ji obrazložil, potem ko sem se odzval njenemu vabilu.

(Dolge prihodnosti)